

На свае вочы

САМЫЯ-САМЫЯ

Якой мусьць быць узорная сям'я — няхай не ідэальная, але вельмі блізка да ідэалу? Знайсці адказ на гэтае пытанне спрабавалі ў мінулыя пятніцы фіналісты, гледачы і судзілі 2-га рэспубліканскага конкурсу «Сям'я года».

Насамрэч 7 сям'яў — удзельніц з розных рэгіёнаў краіны прыбылі ў сталіцу загадзя, за некалькі дзён да вышашальнага вечара. Мінгарвыканкам падрыхтаваў для ўсіх бацькоў і дзяцей насычаную праграму, у тым ліку паход у цырк і наведванне дэльфінарыя. Але галоўнымі заставаліся, безумоўна, рэпетыцыі. Бо да гэтага фінальнага выступлення сям'і рыхтаваліся практычна больш за год — здымаючы відэафільмы пра свой лад жыцця, сумесны побыт і адпачынак, вывучаючы ўласны радавод, праходзячы папулярны адбор у сваіх раёнах і абласцях, распрацоўваючы сацыяльна значныя праекты «Мая сям'я — мая краіна», якія былі б цікавыя для рэалізацыі не толькі ў іншых асобна ўзятых сям'ях, але і ў больш шырокіх маштабах, на гарадскім, раённым ці нават рэспубліканскім узроўні. Удзельнікі закралі самыя розныя сферы: дабрачынная дзейнасць і добраўпарадкаванне родных гарадоў, рух у абарону жыцця кожнага дзіцяці і арганізацыя сумеснага баўлення часу, агітацыя за вяртання семлі і за здаровы, актыўны лад жыцця... І хоць, здаецца, ужо кожны крок быў шмат разоў адрэпетаваны, а сцэнарый разам з прафесійнымі рэжысёрамі-пастаноўшчыкамі прадуманы да дробязяў, усё адно дарослыя хваліліся, як дзеці, а дзеці, наадварот, праніклі сваімі ролямі і зрабіліся вельмі адказнымі.

Сям'я Харланчукоў-Южаковых з Мінскага раёна пранавала гледачам экскурс у дэльфія стагоддзі.

— Анатоль Афанасевіч, а вам не здаецца, што ў змале вы пачыналі ўважліва глядзець за імі? — Так, напрыклад? — Чаго, напрыклад? — Яго, напрыклад? — Сям'я — гэта ж не толькі бацькі і дзеці, але таксама бабулі і дзядулі. Можна, плануецца ў наступных конкурсах больш актыўна прыцягваць да ўдзелу старэйшае пакаленне? — А ведаецца, добрая ідэя! У прычыне, бабулямі і дзядулямі ніхто не забараніў і сёлета далучыцца да конкурсу, але надалей, мяркую, варта больш прастымі ўдзеламі ўдзельнічаць аднаго пакалення, якому таксама ёсць што сказаць і паказаць дзецям і ўнукам.

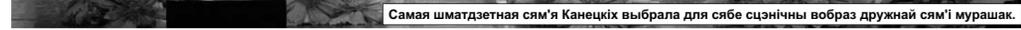
...Нібыта пачуўшы нашу размову, сям'я Дзятлавіч з Веткі прыемна ўражала тым, што прадставіла сябе на сцэне трыма пакаленнямі: траіх дзяцей і бацькоў Юлію і Андрэя падтрымалі цётка Ганна, бабуля Тамара і дзед Міхаіл. Ды не проста падтрымалі, а далі такі майстар-клас па народных песнях і танцах, што ўся зала, здаецца, пачала прытупаць у лад. Анжэла і Валерыя Лысыя з Брэста падзя-

ліліся цікавай завяздэнкай: з 1953 года ў сям'і збіраюць і захоўваюць манеты з датамі нараджэння членаў сям'і. Тацыяна і Аляксандр Ніканчук паказалі прысутным, якая гэта цікавая справа — вывучаць уласны радавод і ведаць прабабуль і прадзедаў не толькі па імёнах і прозвішчах, але і па тым, які матэрыялы след яны пакінулі на зямлі — хто пісаў кнігі, хто

ла, якім прыгожым можа быць агарод, калі ў ім добра ўрадзіла не толькі капуста, але і выраслі 6 сыноў і 7 дачок. Мінчане Вольга і Дзмітрый Каласоўскія падзяліліся забавнымі фактамі са свайго жыцця: розніца паміж імі і іх чатырма дзецьмі — роўна 5,5 гадоў, а з пачатковых літар імёнаў дзяцей складаецца парода любімага сабакі — мопса. Сям'я Бядулінных з Магілёва, у якой гадуюцца 5 дзяцей, параўноўвала сябе з нотным станам і спрабавала раскрыць сакрэт сапраўднай гармоніі... Камусьці дапамагаву сцэнічны вопыт, камусьці — камандны дух, для некага найлепшым стымулам былі заводныя «крычалкі» груп падтрымкі з усёй абласцей. У выніку абсалютна кожная сям'я ўдзельніца, нягледзячы на надзвычайнае хваляванне і пэўныя тэхнічныя праблемы падчас выступленняў, здолела здзівіць і запомніцца!

Нездарма журы, каб ацаніць глыбіню і паўнату сямейнага шчасця, давалася раіцца калі 40 хвілін, каб вынесці канчатковы вердыкт, каму ж аддаць перамогу. Трыумфатарамі сёлета, па агульным рашэнні суддзяў, стала сям'я Ніканчукоў з Наваполацка, «серабро» — у бацькоў і 13 дзяцей сям'і Канецкіх з Ваўкавыска, «бронза» — у сям'і Харланчукоў-Южаковых, якія прадставілі на конкурсе Мінскую вобласць. Да ганаровых дыпламаў за першае, другое і трэцяе месцы даліся матэрыяльныя бонусы — грашовыя прызы памерам ад

вучыў дзеці, хто вышываў унікальныя ручнікі... Творчая сям'я Харланчукоў-Южаковых, нягледзячы на тое, што з дня на дзень мусіла з'явіцца на свет іх пятае дзіця, выступіла ў поўным складзе і «дакапалася» ў вывучэнні сямейнай памяці аж да часу першадукара Скарыны, вытанчаныя паненкі і высакародныя рыцары. Вялікая сям'я Канецкіх з Ваўкавыска, наадварот, зрабіла цалкам «змянуку» прэзентацыю і на ўласным прыкладзе паказа-

Сям'я Канецкіх выбрала для сябе сцэнічны вобраз дружнай сям'і мурашак.

Сям'я 2014 года

Каму раскрываюцца сакрэты сямейнага шчасця і гармоніі?

У хуткіх танцах Дзятлавы-старэйшыя паспявалі за Дзятлавымі-маладзейшымі.

7 з лішнім да амаль 15 мільёнаў рублёў. Зрэшты, каштоўныя падарункі ад арганізатараў і спонсараў — тэлевізары, ноўтбукі, мультываркі, вялікія сталовыя сервізы, наборы блізніцы, касметыкі, запрашалнікі ў аквапарк, салодкія прызы і шмат чаго яшчэ — атрымалі ўсе без выключэння сям'і-фіналісты.

— Мы вельмі шчаслівыя, але такія стомленыя, — прызналіся пасля абвешчання вынікаў пераможцы. Малеча, якая цярыліва вытрымала больш як 4-гадзіннае шоу, засынала літаральна на руках у бацькоў. Больш дарослыя адзначалі, што ўражанню ад конкурсу хопіць, відаць, на цэлы год.

Нагадаем, конкурс «Сям'я года» праводзіцца ў нашай краіне адзін раз на два гады ў рамках рэалізацыі Нацыянальнай пра-

грамы дэмаграфічнай бяспекі. Арганізатарамі яго выступаюць Міністэрства працы і сацыяльнай абароны насельніцтва Беларусі і грамадскае аб'яднанне «Беларускі саюз жанчын» партнёрамі — Міністэрства інфармацыі, культуры, аддуцыі, усе аблвыканкамы і Мінскі гарвыканкам, грамадскія аб'яднанні і міжнародныя арганізацыі. Упершыню конкурс адбыўся ў 2012-м, і тады перамогу атрымала сям'я Глазкоўых з Магілёва. Сёлета ж па перайманне вопыту, як пабудова сапраўды моцно і дружнае сям'ю, звартаецца ў Наваполацк, да Ніканчукоў: Аляксандра, Тацыяны, Марка, Настасі і Сафіі.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА

Беларусы пачалі актыўней шукаць працу

У апошнія месяцы прыём на працу пачаў перавышаць звальненне. Пра гэта сведчаць звесткі, прадстаўленыя «Звяздзе». Нацыянальнымі статыстычным камітэтам.

Так, у верасні арганізацыямі краіны (без суб'ектаў малага прадпрыемства) было прынята на працу 80,9 тысячы чалавек, у тым ліку на дадаткова ўведзеныя працоўныя месцы — 3,9 тысячы чалавек. Звольнена па розных прычынах 75,7 тысячы чалавек, з іх 5,8% былі звольненыя за прагул і іншыя парушэнні працоўнай дысцыпліны, а 1,3% — у сувязі са скарачэннем колькасці або штату работнікаў, ліквідацыяй арганізацыі.

Кэфіцыент змяшчэння работнікаў (адносіны колькасці прынятых на працу да колькасці звольненых) у верасні склаў 1,068.

У прыватнасці, у Мінску ўжо адзначаецца павелічэнне колькасці зваротаў гараджан за нагоды працаўладкавання. Па словах старшыні Камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай

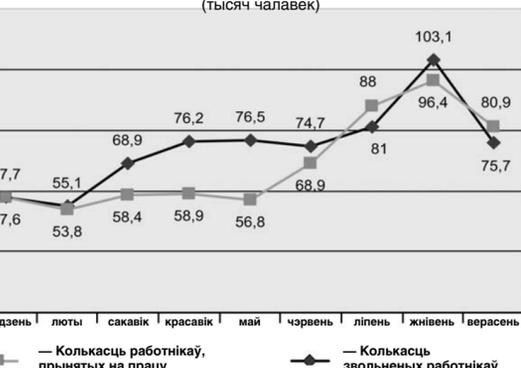
абароне Мінгарвыканкама Жанны РАМАНОВІЧ, пасля нарады ў кіраўніка дзяржавы, на якой абмяркоўваліся пытанні выкаранення ўтрыманства і дармаедства, у Мінску тэлефоны аддзелаў працаўладкавання працуюць у рэжыме «гарачых ліній». Людзі пачалі больш актыўна цікавіцца, як зарэгістравацца ў якасці беспрацоўных.

У эканоміцы краіны ў студзені — верасні 2014-га было занята 4 483 тыс. чалавек.

Па звестках Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі, колькасць зарэгістраваных беспрацоўных на канец верасня склала 21,8 тысячы чалавек. Узровень зарэгістраванага беспрацоўна на канец верасня склаў 0,5% ад эканамічна актыўнага насельніцтва.

Святлана БУСЬКО.

Колькасць прынятых і звольненых работнікаў у 2014 годзе (тысяч чалавек)

ПАЛОВА ЖЫЛЛЯ ЎЗВОДЗІЦА ЗА ЎЛАСНЫЯ СРОДКІ

За 9 месяцаў з дзяржпадатрымкай у краіне было пабудавана 1,8 мільяна «квадратаў». Больш за ўсё такога жылля пабудавана ў Мінскай вобласці (464,1 тыс. кв. м), у Брэсцкай (293,3), Гомельскай (276,7), Гродзенскай (250,3) і Мінскай (228,8), а менш — у Магілёўскай (135,9) і Віцебскай (198,3 тыс. кв. м.) абласцях.

ПАВЯЛІЧАЕЦА БУДАЎНІЦВА АРЭНДНАГА ЖЫЛЛЯ

Новым напрамкам у жыллёвай палітыцы дзяржавы стала будаўніцтва дамоў (кватэр) для камерцыйнага выкарыстання (арэнды). Калі ў 2012 годзе было ўведзена ў эксплуатацыю толькі 190 тысяч кватэр плошчай каля 11 тысяч квадратных метраў, то летас пабудавана ўжо 944 здымныя кватэры (прыкладна 54 тысячы кв. м). Сёлета за 9 месяцаў з бюджэтных сродкаў пабудавана 2,5 тысячы арэндных кватэр агульнай плошчай 139 тысяч квадратных метраў.

НЕ ЗАБЫЛІСЯ ПРА ШМАТДЗЕТНЫХ

У межах дзяржаўнай жыллёвай праграмы ажыццяўляецца мэтавае будаўніцтва жылля для асобных катэгорій грамадзян краіны. За 9 месяцаў пабудавана 3,5 тысячы кватэр для шматдзетных сям'яў, каля 1,5 тысячы кватэр сацыяльнага карыстання, а 1,2 тысячы кватэр — для грамадзян, якія пражылі ў інтэрнатах 10 і больш гадоў. З пачатку года 650 новых кватэр атрымалі людзі, якіх адсялілі са старога жылля ці з такіх дамоў, што былі прызнаны аварыйнымі.

БОЛЬШАСЦЬ «ІНДЫВІДУАЛАЎ» БУДУЦЬЦА ЗА СВАЕ

Прыкладна адна трэць пабудаванага ў краіне жылля ўзводзіцца па лініі індывідуальнага будаўніцтва. Гэта прыватнае жыллё малапапулярнае забудовы. Спецыялістамі Белстата падлічана, што сярэдні памер жылля паміжнародна такіх прыватнікаў у два разы большы за плошчу сярэднярэспубліканскіх кватэр. Так, летас сярэдні памер жылля дамоў прыват-

Меркаванне

УКРАІНА: У ЧЫМ ВЫБАР?

26 кастрычніка адбыліся пазачарговыя парламенцкія выбары ва Украіне. Нягледзячы на тое, што папярэднія выбары прайшлі толькі ў 2012 годзе, 25 жніўня 2014 года прэзідэнт Украіны дэтрмінава спыніў пайманцы Вярхоўнай Рады 7-га склікання і абвясціў аб падрыхтоўцы да новых выбараў.

Адной з асаблівасцяў выбараў стала фарміраванне палітычных партый, якія найбольш зацікавілі выбаршчыкаў, практычна непасрэдна перад выбарчай кампаніяй. У прыватнасці, гэта адбылося з партыямі «Блок Петра Парашэнкі» і «Народны фронт», якія лідзіруюць на выбарах. Абедзве яны ўзніклі літаральна некалькі тыдняў перад выбарамі, хоць, трэба адзначыць, «Блок Петра Парашэнкі» быў утвораны на базе ранейшай партыі «Салідарнасць».

Другой асаблівасцю стала немагчымасць правесці галасаванне ў ўсіх участках, якія ўдзельнічалі ў парламенцкіх выбарах 2012 года, па зразумелых прычынах у выбарах не бралі ўдзел Крым і некаторыя ўчасткі Данбаскай і Луганскай абласцей. У выніку ў новым парламенце будзе на 27 дэпутатаў менш. Трэцяя асаблівасцю стала мноства радыкальных партый, якія прэтэндуюць на праходжанне ў парламент, што і зразумела, улічваючы палітычную сітуацыю ў краіне. Мяркуючы па папярэдніх звестках, частка з іх зможа правесці сваіх дэпутатаў у парламент, што надаць пасяджэнням несумленны каларыт, але наўрад ці палепшыць працаздольнасць вышэйшага заканадаўчага органа краіны.

Яшчэ адной асаблівасцю стала вельмі нізкая яўка выбаршчыкаў. Гэта даволі відчывы сімптам расчаравання насельніцтва ў сістэме дзяржаўнай улады ў цэлым. А значыць, перспектывы

выбранага парламента дастаткова нестабільныя. Якія магчымыя канфігурацыі новага ўрада могуць выкарыстоўвацца? Хутчэй за ўсё, у новы ўрад увайдзюць прадстаўнікі ад трох або чатырох партый. Вядучымі будуць «Блок Петра Парашэнкі» і «Народны фронт». Да іх можа далучыцца «Самадапамога» або дзве іншыя партыі, якія ў сукупнасці дазваляюць сфарміраваць пул з большасці месцаў у новым парламенце.

Можна чакаць, што прэм'ер-міністрам зноў будзе Арсеній Яценюк — больш дасведчанага чалавека на гэтым пасадзе ва Украіне сёння проста няма. А ставіць на яго таго, што будзе месяцамі разбірацца ў былых ньюансах экстранна пастаўленай на ваенныя рэйкі украінскай эканомікі, замест таго, каб прымаць неабходныя рашэнні, цяпер проста небяспечна. Пра такі расклад сведчыць і нарада, праведзеная Арсеніем Яценюком з украінскім прэзідэнтам у нядзелю вечарам. Дарчы, сам Пётр Парашэнка заявіў, што колькасць партфеляў у новым кабінэце міністра будзе скарачана. Верогодна, з мэтай эканоміі.

Што не вырашаецца пасля правядзення парламенцкіх выбараў? На жаль, пераважную большасць самых складаных пытанняў, якія стаяць перад дзяржавай і насельніцтвам, пры дапамозе пазачарговых парламенцкіх выбараў зусім не вырашыць. Ці з'явіцца ва Украіне больш фінансавых сродкаў, каб вырашыць праблему выплаты заробку бюджэтным пасля 26 кастрычніка? Натуральна, не. Хутчэй наадварот: на пазачарговыя выбары былі выдаткаваны істотныя дзяржаўныя сродкі. Вядома ж, уключыў іх і спонсары тых або іншых палітычных сіл і фігур. Калі меркаваць, па гэтай партыянацыйнай кампаніі, гародня ў сукупнасці ідзе пра патрачаныя мільярды долараў.

Сяргей КІЗІМА, доктар палітычных навук

КНІЖНЫЯ ДАРОГІ ВЯДУЦА У СЕРБІЮ

На 59-й міжнароднай кніжнай выставе ў Сербіі, што праходзіць у Бялградзе з 26 кастрычніка па 2 лістапада, прэзэнтаваны і прадстаўнічы стэнд Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Расказвае Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Рэспублікі Беларусь у Сербіі Уладзімір Чышэў: «Сёлетня ў Бялградзе на кніжнай выставе сабраўся прадстаўнікі амаль 400 выдавецтваў. Ганаровы гошч — Кітай. Дарчы, ураджаюць маштабы ўдзелу гэтай краіны ў выставе. Плошча кітайскага стэнда — 1000 квадратных метраў. Але і Беларусь займае годнае месца сярод іншых экспанентаў. Нам ёсць чым ганарыцца ў сербска-беларускіх кніжных стасунках. У Мінску на рускай і беларускай мовах выходзіць кнігі Гразданы Алун, Невэны Вітошчын, Ліліяны Хабінчаніч, Джуравіч і іншых вядомых сербскіх літаратараў. У значнай ступені гэтыя выдавецкія ініцыятывы рэалізаваны дзякуючы намаганням вядомага беларускага сэрвіста — доктара філалагічных навук, прафесара Беладжуржуніверсітэта Івана Аляксеевіча Чароты. Прыёмам, што дастойнае месца на стэндзе займае кнігі Выдавецкага дома «Звязда».

У час выставы будзе прэзэнтавана грунтоўная манאграфія «Сербія ў Вялікай вайне 1914—1918 гг.», перакладзеная на рускую мову беларускімі вучонымі, перакладчыкамі Іванам, Аляксеем і Уладзімірам Чаротамі. Сярод новых ініцыятыў супольнай беларуска-сербскай рабаты і кніга «Беларусы пра Сербію», якую для «Звязды» ўклаў, сабраў Іван Аляксеевіч Чарота. Пакуль яна яшчэ знаходзіцца ў працы. І размова на выставе будзе іці пра яе як пра творчы праект, які, несумненна, з часам будзе рэалізаваны.

Мікола БЕРЛЕЖ.

У НОВЫМ ФАРМАЦЕ

Віцебская тэлерадыёкампанія стала першай сярод абласных, якая будзе працаваць у эфіры большую частку сутак: 17,5 гадзіны.

У панядзелак, 27 кастрычніка, у новым фармаце запрацаваў тэлеканал «Віцебск». Што цікава: выпуск навін, які і на буйных інфармацыйных каналах свету, запланаваны кожную гадзіну.

— Цяпер мы прапануем гледачам вобласці толькі ўласную прадукцыю. Устаў журналісты зрабюць на навіны. Праграма «Віцебскі весткі» будзе чаргавацца ў эфіры з прамым уключэннем са студыі «Радыё-Віцебск». Гледачоў чакаюць і абсалютна новыя тэлепраекты. Сярод іх — дзіялогі пра мастацтва «Час Арта», дзіцячая пазнавальна-забавульная праграма «Абракадабра», маладзёжнае ток-шоу... А кожны вечар у апрайм-тайм на новым канале будзе выходзіць праграма ў жанры тэлевізійнай кавярні «Вячэрні Віцебск». Размова ў прамым эфіры пойдзе пра абсалютна розныя падзеі дня сённяшняга. Новы тэлеканал парадзі і сваімі тэхнічнымі магчымасцямі: абноўлены студыйныя павільёны, пабудаваны дэкарацыі, закуплена сучаснае прафесійнае асвятленне — пабудавана дырэктар РУП РТЦ «Тэлерадыёкампанія «Віцебск» Алена Панцюшка. У дырэктры тэлерадыёкампаніі паабяцалі, што беларускамоўнае вясччанне абавязкова будзе прысутнічаць у эфіры.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ТЫТУНЬ РАСЦЕ Ў ЦАНЕ

31 лістапада ў краіне вырастуць максімальныя рознічныя цэны на 78 відаў цыгарэт.

Нагадаем, што ачыйныя вытворцы і імпартыры ўжо даволі працяглы час маюць права штомесячна дэклараваць максімальныя рознічныя цэны на тытунёвыя вырабы. На гэты раз павелічэнне складзе ад 300 да 500 рублёў за пачак.

Сяргей РАСОЛЬКА.

НА КАРТКІ — НЕЗАРОБЛЕНАЯ ГРОШЫ

Па выніках праведзенай дзяржкантролем праверкі Гарадзкага прадпрыемства кацельня і цэплавых сетак распачаты дзве крымінальныя справы.

— На гэтым прадпрыемстве бухгалтар па заробатнай пладзе на працягу двух гадоў незаконна пералічыла на банківскую картку сябе і некаторым калегам каля 278 мільёнаў рублёў. А інжынер вытворчага аддзела злымына сказаву даныя статыстычнай справаздачы па залуку турбааграта на кацельню, — расказала «Звяздзе» Святлана ПАНКРАТАВА, намеснік упрэўніка Камітэта дзяржкантролю Віцебскай вобласці. Былі выяўлены іншыя парушэнні заканадаўства, за якія прадугледжана адміністрацыйная адказнасць. Напрыклад, у 2012-2013 гадах на прадпрыемстве неаб'ручавана ўключылі ў сабекошт жыллёва-камунальных паслуг кошт драўнянага паліва, выкарыстаннага звыш нормай. Агульная сума завыхнення сабекошту — больш за 1 мільярд рублёў. Цяпер разглядаецца пытанне аб прыцягненні да адміністрацыйнай адказнасці вінаватых.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗА 6 МЛН РАЗБІЎ САБЕ ТВАР?

Жыхар Лельчыц трапіў у хірургічнае аддзяленне баліцыі з траўмай твару. Пасля таго, як яму аказалі дапамогу, ён звярнуўся ў міліцыю з заявай, што стаў ахвярай рабавання.

Аднач хутка мужчына перайшоў са статусу пацярпелага ў статус падазраванага. Высветлілася, што ён працаваў грузчыкам у адной з крам райцэнтра і яму было даручана аднесці ў банк 6 мільянаў рублёў. Мужчына вырашыў іх прывесці і заявіў, што яго абрабавалі. Менавіта для гэтага ашуканца разбіў сабе твар кавалкам асфальту. Як расказала афіцыйна прадстаўніца УСК па Гомельскай вобласці Марыя КРЫВАНОСТАВА, у ходзе воёбыку ў яго доме, які працуе супрацоўнікі крымінальнага вышуку, былі знойдзены амаль усе грошы, за выключэннем 50 тысяч рублёў, якія грузчык паспеў патраціць. Раней мужчына быў асуджаны за лжывае пааведамленне пра небяспеку аб «замініраванні».

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

НАЧНОЕ «САФАРЫ» НАЧАЛЬНІКАЎ

Ноччу ў зоне адказнасці Салігорскай мікраінспекцыі аховы жыллёвага і расліннага свету былі затрыманы дзве службовыя асобы — дырэктар аднаго з лясгасаў сталічнай вобласці і галоўны інжынер птушкафабрыкі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПАДЗЕІ
ФАКТЫ
НАВІНЫ
ПАДЗЕІ
ФАКТЫ
НАВІНЫ
ПАДЗЕІ
ФАКТЫ
НАВІНЫ

ПАШТАРМ

Сумесны праект рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь

Выпуск № 9 (38)

Аляксандр ШКІРЭНКА:

■ Эксклюзіўнае інтэрв'ю

«АБОРОНА АЙЧЫНЫ — УСЕНАРОДНАЯ СПРАВА І СПРАВА КОЖНАГА ГРАМАДЗЯНІНА»

Які выбар стаіць перад сённяшнімі прызыўнікамі, чаму на службу ў рэзерв пачалі прызываць яшчэ вясной і што не можа дазволіць сабе амаль кожны з нас, у адрозненне ад сучаснага вайскоўца?

Наглядзячы на халоднае восенёскае надвор'е, для некаторых гэтая пара надзвычай гарачая. Юнакі, якія ўжо прайшлі прызыўныя камісіі, рыхтуюць патрэбныя рэчы, маральна настроююцца на тое, што на нейкі час не ўбачаць родных і блізкіх...

Прызыўнымі камісіямі гарадоў і раёнаў у дачыненні да грамадзян прынята больш за 70 тысяч рашэнняў. Прадстаўлена звыш 34 тысяч адтэрміновак, значную частку з якіх (амаль 70%) складаюць адтэрміноўкі для працягу адукацыі. Акрамя таго, некаторыя грамадзяне атрымалі адтэрміноўкі па стане здароўя, сямейных абставінах і для набывання ваенна-тэхнічных спецыяльнасцяў. Аднаўраць новы папаўнення ў войскі працягнуцца да канца лістапада. Сёлета армейскія рады краіны папоўняць каля 10 тысяч чалавек. Акрамя таго, каля дзвюх тысяч юнакоў будзе праходзіць службу ў рэзерве.

Пра асаблівасці гэтай прызыўной кампаніі, а таксама пра тое, што па традыцыі турбуе будучы вайскоўцаў і іх родных, расказвае начальнік галоўнага арганізацыйна-мобілізацыйнага ўпраўлення — намеснік начальніка Генеральнага штаба Узброеных Сіл Беларусі палкоўнік Аляксандр ШКІРЭНКА. Дарчы, гэта яго першае інтэрв'ю на новай пасадзе.

— Аляксандр Іванавіч, сёння асноўны прызыўны кантынгент — дзеці 1990-х. Як вядома, высокай нарадзальнасцю тыя часы не адзначыліся. Ці ўплывае гэты дэмаграфічны спад на колькасць прызыўнікоў?

— Сапраўды, дэмаграфічны спад 1990-х гадоў робіць уплыў на агульную колькасць прызыўнікоў. Аднак такая дэмаграфічная сітуацыя прагназавалася. Таму з мэтай поўнага і якаснага камплектавання Узброеных Сіл, іншых войск і ваенных фармаванняў своечасова былі ўнесены некаторыя змяненні і даданы ў Закон Рэспублікі Беларусь «Аб вайсковым абавязку і вайскавай службе». У прыватнасці, была адменена адтэрміноўка ад прызыву навучэнцаў сярэдніх спецыяльных і студэнтам вышэйшых устаноў адукацыі, якія атрымліваюць яе за мяжой, у звычайнай (уключаючы дыстанцыйную) форме навучанні.

— Міністр абароны неадночы падкрэсліваў, што Беларусь ніколі не прыядзе на цалкам кантрактную службу. Тым не менш, у сённяшніх юнакоў ёсць выбар — праходзіць тэрміновую службу ці службу па кантракце...

— Так, сёння маюцца чалавек прызыўнога ўзросту стаць перад выбарам: праходзіць тэрміновую службу ці адразу ісці на службу па кантракце. Калі ён выбірае другі варыянт, то звяртаецца да камандавання той вайскай часткі, дзе жадае служыць. І калі ён адпавядае ўсім параметрам — мае неабходную спецы-

Адраўка ў войска — хвалюючы момант для кожнага прызыўніка.

■ Армейскі дайджэст

ПРАВЕРКА БОЕГАТООЎНАСЦІ

Сумесная камандна-штабная трэніроўка па супрацьпаветранай абароне дзяржаў — удзельнікі СНД адбыліся на беларускай зямлі, а дакладней — у небе. Дзяжурныя сілы па супрацьпаветранай абароне Беларусі і Расіі прадманстравалі свае магчымасці па выкананні задач баявога дзяжурства.

Дзяжурныя сілы не толькі забяспечылі ўстойлівую праводку цэляў і выдалі інфармацыі на камандныя пункты злучэнняў і войскаў частэй, але і кіраванне дзеяннямі дзяжурных сіл авіяцыі. Адным словам, узаемадзейнічае з дзяжурнымі сіламі па супрацьпаветранай абароне Расійскай Федэрацыі наладзіць удалося.

Органы кіравання, дзяжурныя разлікі зенітных ракетных і радыётэхнічных войскаў, пункты навадзнення авіяцыі, паветраныя судны Беларусі і Расіі розных ты-

пальнасць, падыходзіць па стане здароўя, па маральна-дэлавых якасцях — праз ваенны камісарыят яго афармляюць на службу па кантракце. Інфармацыя аб вакантных вайсковых пасадах у вайсковых частках знаходзіцца ў кожным ваенным камісарыяце. Калі малады чалавек уладкоўваецца па кантракце на тую пасаду, па якой мае спецыяльнасць (напрыклад, кіроўца ці кухара), то ён праходзіць толькі пачатковую агульнавайсковую падрыхтоўку. А калі ён трапляе туды, дзе патрабуюцца дадатковыя веды, то ён спачатку накіроўваецца ў вучэбную вайсковую частку. Што тычыцца поўнага пераходу на камплектаванне арміі на прафесійнай аснове, мы не ставілі і не ставім перад сабой такой задачы. Дарчы, ваенны абавязак захоўваецца не толькі ў Беларусі: ён існуе і ў такіх развітых краінах, як Фінляндыя, Аўстрыя, Нарвегія, Швейцарыя...

— Адносна нядаўна беларусыя Узброеныя Сілы перайшлі да ранейшай формы камплектавання войскаў — асенева-вясновай. З чым гэта было звязана? І ці апраўдана такое вяртанне ў мінулае?

— Час пачатку навуцальнага года быў звязаны з мэтай удасканалення сістэмы падрыхтоўкі войск. Раней ён пачынаўся з 1 лютага, цяпер — з 1 снежня. Такім чынам, гэта прывяло да змен тэрмінаў адпраўкі ў войска: замест студзеня і ліпеня, як гэта было раней, яна ажыццяўляецца ў маі і лістапада. Такія новаўвядзенні аказаліся станоўчымі. Па-першае, паступленне грамадзян ва ўстановы адукацыі па часе перастала супадаць з мерапрыемствамі прызыву. Аднала неабходнасць прадстаўлення адтэрміновак для працягу адукацыі выпускнікам сярэдніх устаноў адукацыі. Па-другое, дзесці на

звязаны з мэтай удасканалення сістэмы падрыхтоўкі войск. Раней ён пачынаўся з 1 лютага, цяпер — з 1 снежня. Такім чынам, гэта прывяло да змен тэрмінаў адпраўкі ў войска: замест студзеня і ліпеня, як гэта было раней, яна ажыццяўляецца ў маі і лістапада. Такія новаўвядзенні аказаліся станоўчымі. Па-першае, паступленне грамадзян ва ўстановы адукацыі па часе перастала супадаць з мерапрыемствамі прызыву. Аднала неабходнасць прадстаўлення адтэрміновак для працягу адукацыі выпускнікам сярэдніх устаноў адукацыі. Па-другое, дзесці на

звязаны з мэтай удасканалення сістэмы падрыхтоўкі войск. Раней ён пачынаўся з 1 лютага, цяпер — з 1 снежня. Такім чынам, гэта прывяло да змен тэрмінаў адпраўкі ў войска: замест студзеня і ліпеня, як гэта было раней, яна ажыццяўляецца ў маі і лістапада. Такія новаўвядзенні аказаліся станоўчымі. Па-першае, паступленне грамадзян ва ўстановы адукацыі па часе перастала супадаць з мерапрыемствамі прызыву. Аднала неабходнасць прадстаўлення адтэрміновак для працягу адукацыі выпускнікам сярэдніх устаноў адукацыі. Па-другое, дзесці на

звязаны з мэтай удасканалення сістэмы падрыхтоўкі войск. Раней ён пачынаўся з 1 лютага, цяпер — з 1 снежня. Такім чынам, гэта прывяло да змен тэрмінаў адпраўкі ў войска: замест студзеня і ліпеня, як гэта было раней, яна ажыццяўляецца ў маі і лістапада. Такія новаўвядзенні аказаліся станоўчымі. Па-першае, паступленне грамадзян ва ўстановы адукацыі па часе перастала супадаць з мерапрыемствамі прызыву. Аднала неабходнасць прадстаўлення адтэрміновак для працягу адукацыі выпускнікам сярэдніх устаноў адукацыі. Па-другое, дзесці на

звязаны з мэтай удасканалення сістэмы падрыхтоўкі войск. Раней ён пачынаўся з 1 лютага, цяпер — з 1 снежня. Такім чынам, гэта прывяло да змен тэрмінаў адпраўкі ў войска: замест студзеня і ліпеня, як гэта было раней, яна ажыццяўляецца ў маі і лістапада. Такія новаўвядзенні аказаліся станоўчымі. Па-першае, паступленне грамадзян ва ўстановы адукацыі па часе перастала супадаць з мерапрыемствамі прызыву. Аднала неабходнасць прадстаўлення адтэрміновак для працягу адукацыі выпускнікам сярэдніх устаноў адукацыі. Па-другое, дзесці на

звязаны з мэтай удасканалення сістэмы падрыхтоўкі войск. Раней ён пачынаўся з 1 лютага, цяпер — з 1 снежня. Такім чынам, гэта прывяло да змен тэрмінаў адпраўкі ў войска: замест студзеня і ліпеня, як гэта было раней, яна ажыццяўляецца ў маі і лістапада. Такія новаўвядзенні аказаліся станоўчымі. Па-першае, паступленне грамадзян ва ўстановы адукацыі па часе перастала супадаць з мерапрыемствамі прызыву. Аднала неабходнасць прадстаўлення адтэрміновак для працягу адукацыі выпускнікам сярэдніх устаноў адукацыі. Па-другое, дзесці на

звязаны з мэтай удасканалення сістэмы падрыхтоўкі войск. Раней ён пачынаўся з 1 лютага, цяпер — з 1 снежня. Такім чынам, гэта прывяло да змен тэрмінаў адпраўкі ў войска: замест студзеня і ліпеня, як гэта было раней, яна ажыццяўляецца ў маі і лістапада. Такія новаўвядзенні аказаліся станоўчымі. Па-першае, паступленне грамадзян ва ўстановы адукацыі па часе перастала супадаць з мерапрыемствамі прызыву. Аднала неабходнасць прадстаўлення адтэрміновак для працягу адукацыі выпускнікам сярэдніх устаноў адукацыі. Па-другое, дзесці на

звязаны з мэтай удасканалення сістэмы падрыхтоўкі войск. Раней ён пачынаўся з 1 лютага, цяпер — з 1 снежня. Такім чынам, гэта прывяло да змен тэрмінаў адпраўкі ў войска: замест студзеня і ліпеня, як гэта было раней, яна ажыццяўляецца ў маі і лістапада. Такія новаўвядзенні аказаліся станоўчымі. Па-першае, паступленне грамадзян ва ўстановы адукацыі па часе перастала супадаць з мерапрыемствамі прызыву. Аднала неабходнасць прадстаўлення адтэрміновак для працягу адукацыі выпускнікам сярэдніх устаноў адукацыі. Па-другое, дзесці на

звязаны з мэтай удасканалення сістэмы падрыхтоўкі войск. Раней ён пачынаўся з 1 лютага, цяпер — з 1 снежня. Такім чынам, гэта прывяло да змен тэрмінаў адпраўкі ў войска: замест студзеня і ліпеня, як гэта было раней, яна ажыццяўляецца ў маі і лістапада. Такія новаўвядзенні аказаліся станоўчымі. Па-першае, паступленне грамадзян ва ўстановы адукацыі па часе перастала супадаць з мерапрыемствамі прызыву. Аднала неабходнасць прадстаўлення адтэрміновак для працягу адукацыі выпускнікам сярэдніх устаноў адукацыі. Па-другое, дзесці на

звязаны з мэтай удасканалення сістэмы падрыхтоўкі войск. Раней ён пачынаўся з 1 лютага, цяпер — з 1 снежня. Такім чынам, гэта прывяло да змен тэрмінаў адпраўкі ў войска: замест студзеня і ліпеня, як гэта было раней, яна ажыццяўляецца ў маі і лістапада. Такія новаўвядзенні аказаліся станоўчымі. Па-першае, паступленне грамадзян ва ўстановы адукацыі па часе перастала супадаць з мерапрыемствамі прызыву. Аднала неабходнасць прадстаўлення адтэрміновак для працягу адукацыі выпускнікам сярэдніх устаноў адукацыі. Па-другое, дзесці на

Аляксандр Шкірэнка нарадзіўся ў гарадскім пасёлку Пleshчаніцы Лагойскага раёна. Стаць вайскоўцам марыў яшчэ з дзяцінства. Было на каго раўняцца: дзядуля, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, гераніч на загінуў на фронце, бацька годна праходзіў афіцэрску службу. Ваенная дынастыя Шкірэнкаў трыма пакаленнямі не завяршылася: сёння старэйшы сын Аляксандра Іванавіча спасцігае азы майстэрства ў ваенным вучылішчы. Сам палкоўнік у 1992 годзе скончыў Арджанікідзюскае вышэйшае агульнавайскавае ваеннае каманднае вучылішча. Службу праходзіў у Беларусі. У розных вайсковых злучэннях і часцяў займаў пасады ад камандзіра мотастралкавага ўзвода да намесніка начальніка штаба брыгады па мобілізацыйнай працы. Затым вучыўся на камандна-штабным факультэце Ваеннай акадэміі, на факультэце Генеральнага штаба.

Любы мужчына павінен прайсці вайсковую службу і атрымаць ваенна-ўліковую спецыяльнасць. І, як кажуць падзеі ў свеце, нават рэлігійныя перакананні не перашкаджаюць грамадзянам выконваць свой абавязак па абароне Айчыны.

— Традыцыйна прызыў на службу ў рэзерв ажыццяўляўся толькі восенню. Сёлета ён адбыўся яшчэ і вясной. Гэта стане добрай традыцыяй ці было, як кажуць, выключэннем з правілаў?

— Прызыў грамадзян на службу ў рэзерв на роўні з ажыццяўленнем магчымасці юнакам выканаць свой канстытуцыйны абавязак па абароне Айчыны, у першую чаргу, накіраваны на забеспячэнне мэтамакіраванай падрыхтоўкі неабходных рэсурсаў. З мэтай назапашвання ў раёнах камплектавання войск спецыялістаў, якіх не хапае, сёлета мы сапраўды перайшлі на службу ў рэзерв два разы ў год. Будзе гэта пастаянным ці не, адназначна скажаць у будучым. Гэта залежыць ад патрэбы ў спецыялістах у запасе. Тым, каго гэта хвалюе, раім сачыць за ўказамі Прэзідэнта, якія афіцыйна публікуюцца, у тым ліку ў газеце «Звязда». Калі даваць кароткатэрміновыя прагнозы, то і гэтай вясной мы будзем прызываць юнакоў для праходжання службы ў рэзерве.

— Ці не плануецца павялічыць прызыўны ўзрост?

— Сёння прызыўныя рэсурсаў дастаткова для якаснага камплектавання Узброеных Сіл, іншых войск і ваенных фармаванняў. Прызыўны ўзрост у нас не мяняўся яшчэ з савецкіх часоў і ў бліжэйшы час мяняцца не будзе. Гэтае пытанне нават не разглядаецца.

— А ці справядліва, на ваш погляд, прызываць у армію юнака, якому хутка споўніцца 27 гадоў, на ўвесь тэрмін праходжання службы?

— А ці справядліва тое, што такі юнак яшчэ не адслужыў да 27 гадоў, не выка-

наў свой канстытуцыйны абавязак? Важна разумець, што ў кожнага грамадзяніна нашай краіны ёсць права на адтэрміноўку. Ён можа яго рэалізаваць, а можа і адмовіцца. У юнака ёсць выбар — пайсці ў армію ў 18 гадоў ці выкарыстаць адтэрміноўку, якая яму неабходная для рэалізацыі іншых сваіх правоў і патрэб. Аднак нямаюць такіх прызыўнікоў, які адмаўляюцца ад адтэрміноўкі, бо хочучы, каб іх прызывалі зараз. Таму маладому чалавеку, які дацягнуў да гранічнага прызыўнога ўзросту, трэба было вызначыцца, калі адслужыць у арміі яму было важней — тады ці цяпер. Пагадзіцеся, тэрмін немалы: амаль 9 гадоў ён рэалізоўваў сваё права на адтэрміноўку.

— Як толькі малады чалавек заканчвае навуцальную ўстанову, яго прызываюць у войска. Прычым гэта вызваляе юнака ад размеркавання, калі ён вучыўся на бюджэце. Гэта не стра-та для дзяржавы, якая выдаткоўвала сродкі на яго навучанне?

— У адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб вайсковым абавязку і вайскавай службе», усталяваецца прырытэты вайскай службы перад іншымі відамі дзяржаўнай службы і працоўнай дзейнасці. Гэты прырытэты выяўляецца ў спыненні грамадзянства працы, навучанні і іншай дзейнасці пры прызыве або добраахвотным паступленні на ваенную службу, прызыве на службу ў рэзерв, на зборы, а таксама ў павышаным узроўні сацыяльнай абароненасці грамадзян, якія сталі ў армейскія рады. Калі ў дзяржаве існуе воінскі абавязак, то ўсе катэгорыі грамадзян мужчынскага полу павінны мець да яго роўныя адносіны. Важна разумець, што працу знаходзяць не толькі пасля заканчэння ВНУ. А служба ў арміі залічваецца ў агульны працоўны стаж.

— Некаторыя юнакі, каб ухіліцца ад вайскавай службы, заводзяць сям'ю. У такіх выпадках ім прадстаўляюцца адтэрміноўкі. Гэта з'яўляецца бок павышэння нарадзальнасці?

— Можна і так лічыць. Калі ёсць дзіця ва ўзросце да трох гадоў, то такі грамадзянін мае права на адтэрміноўку. З мэтай паляпшэння дэмаграфічнай сітуацыі Міністэрствам абароны было ініцыявана ўнясенне адпаведных змен у заканадаўства. І ўжо з гэтай вясны маладыя людзі, якія маюць траіх і больш дзяцей, вызваляюцца ад прызыву, а прызыўнікам, якія выхоўваюць дваіх дзяцей, прадстаўляецца адтэрміноўка. Такім чынам, грамадзянін таксама стаць перад выбарам: або ён абараняе Айчыну, або паляпшае дэмаграфічную сітуацыю ў краіне.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

■ На сувязі!

НЕРВ АРМІІ

СЁЛЕТА ВОЙСКИ СУВЯЗІ УЗБРОЕННЫХ СІЛ БЕЛАРУСІ АДЗНАЧАЮЦЬ 95-ГОДДЗЕ

Сувязь — як паветра. Яе не заўважаеш, але існаваць без яе немагчыма. Асабліва ў арміі. Наладжаваючы сувязь пад аўтаматныя чэргі і выбухі снарадаў, салдаты Вялікай Айчыннай забяспечвалі інфармацыяй цэлыя падраздзяленні. Своечасова атрыманыя звесткі часам вырашалі ход шматлікіх баёў і аперацый. 303 ваенныя сувязісты былі ўдасноены Зоркі Героя Савецкага Саюза, 12 чалавек сталі

За сваю гісторыю — а гэта 95 гадоў — ваенная сувязь прайшла нялёгка шлях развіцця. З найрасцеішых тэмаў і зрокавых сродкаў сувязі для перадачы сігналу і камандаў непасрэдна на полі бою яна пераўтварылася ў шырока разгалінаваны шматканальны аўтаматызаваны сістэмы, здольныя забяспечыць сувязь амаль на неабмежаваную адлегласць. І гэта удаецца як пры дапамозе статыянарных, так і рухомах аб'ектаў, якія знаходзяцца на зямлі, у паветры, на вадзе і нават пад вадою.

Выконваючы рэальныя практычныя задачы ў мірны час, ваенныя сувязісты знаходзяцца ў пастаяннай баявой гатоўнасці. Аператыўнасць кіравання злучэннямі і ваеннымі часцямі, своечасовасць і эфектыўнасць прымянення баявых сродкаў і зоркі залежаць ад стану і функцыянавання ваеннай сувязі. А з гэтым, на шчасце, якраз усё ў парадку. Ужо амаль завершана аснашчэнне статыянарнай сеткі сувязі Узброеных Сіл лічбавымі

Дарчы, большасць гэтых рэалізаваных задум належыць беларускім распрацоўшчыкам. Толькі ў гэтым годзе звыш 50 рухомах апаратых і станцый сувязі айчыннай вытворчасці паступіла ў войскі сувязі. Новымі пераноснымі радыёстанцыямі апашняга пакалення да канца года будзе таксама забяспечаны агульнавайсковыя часткі і падраздзяленні беларускай арміі. Як адначасна — начальнік аддзела ААТ «Агат-сістэм» Яўген КРЭЙДЗІК, прадукцыя ўласнай вытворчасці прызначана для аснашчэння лічбавымі сродкамі сувязі ўсіх сілавых ведамстваў.

«Беларуская тэхніка знаходзіцца на ўзроўні перадавых сусветных узораў», — падкрэсліў прадстаўнік Дзяржаўнага ваенна-прамысловага камітэта. — Яна праходзіць шлях ад распрацоўкі, вытворчасці да паступай патэнцыяльным спажыўцам. Вельмі радуе, што гэтым у асноўным займаецца моладзь, яны — былія студэнты вядучых ВНУ краіны».

Натуральна, сучасная тэхніка сувязі патрабуе высокага професіяналізму і ў ваенных сувязістаў. Невыпадкова падрыхтоўка вайскоўцаў ажыццяўляецца з улікам паступлення на ўзбраенне новых і мадэрнізаваных сродкаў і комплекзаў.

— Новая тэхніка значна пашырыла магчымасці ў забяспечанні сувяззю кіравання Узброеных Сіл, — мяркуе камандзір батальёна 86-й брыгады сувязі падпалкоўнік Дзмітрый ГРЫГАРОВІЧ. — У прыватнасці, рухомае мабільнае вузел сувязі дазволіў замяніць сёння дзесці машын на дзве, а колькасць асабавага складу паменшылася ў 10 разоў. Рухомае радыёэлементнае лічбавыя станцыі, больш вядомыя пад назвай «Цытрус», разгортва-

ваннем боем: яна актыўна выкарыстоўвалася падчас вучэнняў «Захад-2013» і нядаўна, у ходзе тактычна-спецыяльных вучэнняў злучэнняў і вайсковых частэй сувязі.

— Сёння вынікі баявой і аператыўнай падрыхтоўкі войск сувязі высокія, — падсумаваў Геннадзь Казакоў. — На ўзбраенне пастаўлена каля сотні асобных узораў, 11 з якіх — рухомае комплексы сувязі. Ідзе падрыхтоўка кадраў: мы прад'явілі сур'ёзныя патрабаванні да нашых спецыялістаў. Аднак спыняцца мы не будзем. З кожным днём сёння дзесці машын на дзве, а колькасць асабавага складу паменшылася ў 10 разоў. Рухомае радыёэлементнае лічбавыя станцыі, больш вядомыя пад назвай «Цытрус», разгортва-

юцца ў аўтаматычным рэжыме, што значна зніжае працаёмкасць і скарачае час на яе ўладкаванне. Напрыклад, ранейшая аналагічная станцыя разгортвалася на працягу гадзіны і 45 хвілін. Сёння на гэта затрачваецца 10 хвілін, нават улічваючы тое, што экіпаж з дзясці чалавек зменшыўся да шасці. Нельга не адзначыць, што павялічылася і далёкасць сувязі. Калі раней гэта было 40 кіламетраў, то цяпер максімальны інтэрвал — 50-70 кіла-

метраў. Вырасла і колькасць каналаў, якую стварае такая станцыя: больш як 300 каналаў замест ранейшага 21. Цяпер война-сувязістам не патрэбны спецыяльныя палаткі, месца для харчавання: усё гэта знаходзіцца ў бытавым адсеку, размешчаным на станцыі.

Радыёэлементная станцыя «Ярус» адносіцца да менш магутных і малаканальных. Станцыя «Мегатрон» замяніла шматканальныя рухомае апараты, якія забяспечвалі сувязь па кабельных лініях. Яшчэ адна ўнікальная канструктарская распрацоўка — «Мускат». Гэта мабільны вузел сувязі, які дазволіў замяніць звыш 10 машын, якія раней забяспечвалі сувяззю камандных пунктаў Узброеных Сіл. Адным словам, створаны ўсе ўмовы, каб нават у полі сувязь была, як той казаў, на вышэйшым узроўні.

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

ваеннае кіраванне ў перадавых сусветных узораў, — падкрэсліў прадстаўнік Дзяржаўнага ваенна-прамысловага камітэта. — Яна праходзіць шлях ад распрацоўкі, вытворчасці да паступай патэнцыяльным спажыўцам. Вельмі радуе, што гэтым у асноўным займаецца моладзь, яны — былія студэнты вядучых ВНУ краіны».

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

ваеннае кіраванне ў перадавых сусветных узораў, — падкрэсліў прадстаўнік Дзяржаўнага ваенна-прамысловага камітэта. — Яна праходзіць шлях ад распрацоўкі, вытворчасці да паступай патэнцыяльным спажыўцам. Вельмі радуе, што гэтым у асноўным займаецца моладзь, яны — былія студэнты вядучых ВНУ краіны».

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год, а некаторыя — і за два. Тэхніка сувязі нават прайшла выпраба-

Усе новыя ўзоры прайшлі эксплуатацыю і ўжо знаходзяцца на ўзбраенні больш за год,

■ Фронтавая пошта

А МІЖ РАДЖОЎ — ВАЙНА...

Пра ветэранаў вайны з нашага мястэчка ў свой час нямала пісалася ў раённай газеце. Гэтыя людзі пры жыцці самі расказвалі пра сябе, удзельнічалі ў майскім свяце Перамогі — выступалі з трыбуны, каля помніка на брацкай магіле. Падумала, што пра аднаго з іх — Івана Антонавіча Новікава — нідзе не пісалася. Здаецца, не бачыла яго і на ўрачыстасцях. Ён спакойна ставіўся да іх, не імкнуўся «засвечвацца» на святах, «рапартаваць» натоўпу пра подзвігі. Не атрымлівалася. Пабываўшы ў пекле пад Сталінградам, ён не знаходзіў патрэбных слоў, каб пра гэта расказаць.

вае: «Бацька не любіў расказваць пра вайну. Лісты з фронту пісаў цётцы Вользе (сястры). Жанаты не быў, узрост — 37 гадоў. Бацька быў моцна ўражаны тым, што бачыў пад Сталінградам. Ён казаў, што сам не атрымаў сур'ёзных раненняў. Іх называў драпінамі. У плячо, напрыклад. Яго выратаваў пад канец вайны ордэн Чырвонай Зоркі. Куля цюкнула ў зорачку».

Разважаючы, мы з Людмілай прыходзім да высновы, што сталы ўзрост даваў яму падставу назіраць, здагдавацца, думаць яго тады, на фронце, аналізаваць стан ваеннай падрыхтоўкі, усіх дзеянняў, іх імкліваасці, вялікіх армейскіх страт. І прыходзіла бездапаможнае разуменне гэтай трагічнай з'явы, дзе загады мелі маланкавы характар. Была разгубленасць у фронтавых дзеяннях. Таму трымалі абарону масай жывой сілы. Не перадаць словамі ўражанне, той жах ад знішчэння жыццяў пад Сталінградам. Гэта помніў фронтавік.

— Прывезлі нам кашу на поле бою, — расказаў Іван Антонавіч, — а сеці няма дзе. Як ні сядзь, разумеш, што сядзіш не на палене, а на ўмёрзлым целе. Жажі..

Пасля вайны ветэран выпісаў кнігі па гісторыі Вялікай Айчыннай. Чытаў і ўсё стараўся разабрацца, чаму так часам бяздарна, з такімі стратамі рухаліся да Перамогі. А адказаў так і не знаходзіў...

ЦЯРНІСТЫ ШЛЯХ

Перада мной — лісты Івана Антонавіча пары 1944 года, калі ўжо наступіў пералом у вайне. У першым (25 студзеня) ён растрывожаны пытаннем: «Прыкідваю, канкрэтна не ведаю, ці вызвалены Буда-Кашалёў... Мне хочацца ведаць, жывыя вы, ці ўжо вас няма». І далей піша, што ў падрабязнасці не будзе ўдавацца, бо не ведае, ці дойдзе пісьмо.

Развага лагічная і спакойная. Але ёсць такі сказ: «Шлях, які я прайшоў — гэта цяжкі шлях. Адно скажу — быў у Сталінградзе. Прайшоў з бямай ад Паўночнага Данца да Дняпра, пабыўаў...» (тут, мабыць, цэнзар закрэсліў назвы нейкіх гарадоў).

НАДЗЕЯ

Лісты ў маіх руках напісаны алоўкам. Але наступны, за 20 сакавіка 1944 года, ліст напісаны чарнілкам. Тут ужо радасць ад звестак з дому, натхненне ад пералому ў вайне: «Я лічыў вас усіх пахаванымі, як, відаць, і вы мяне. Але на зло нашым лютым ворагам мы ўсе жывыя. Што тычыцца здароўя, то яно ва ўсіх рознае».

Адресант не губляе надзеі на радасную сустрэчу і далейшае жыццё. Супа-

койвае сястру, каб не хвалявалася за тую матэрыяльную каштоўнасць, якая страціла, бо «галоўная каштоўнасць — дзеці, Вася (муж), мама і я». І далей: «Ты напісала, што была пад расстрэлам, нават стала сівой... Я гэтак не здзіўляюся. Я бачыў на свае вочы дзікія зверствы, у мяне загаралася сэрца злёсцю помсты. А за цябе я буду помсціць удвая, утроя, у шмат разоў... У байцоў адно жаданне — хутчэй ўперад, на захад, да Берліна, а там ужо пакажам ім «кузькіну маць», урэжам усе апетыты захопліваць чужыя землі і здэкавацца з безабаронных жанчын і дзяцей».

СКРОЗЬ ПОЛЫМЯ І ДЫМ — СОНЦА...

29 красавіка 1944 года Іван Новікаў вярнуўся ў Першамаем. Згадвае 1942—1943 гг.: «Гэтае свята мы сустрэлі ў полымі, дыме, дзе не было прасвету. У 44-м усё-такі свеціць сонца, прапускае промні надзеі. Ворага разаб'ём, хоць ён вельмі моцна супраціўляецца. Я ўжо пабываў у многіх гарадах паўночнай Букавіны, дзе асабліва спадбаўся горад Чарнаўцы. Гарады заходняй Украіны вельмі добрыя. Спадзяюся хутка быць у Станіславе».

Як ні сядзь, разумеш, што сядзіш не на палене, а на ўмёрзлым целе. Жажі!..

Вось такія лісты да сястры Волгі, муж якой таксама быў на фронце. Ад іх вее суцэльнай надзеяй на Перамогу. Між радкоў застаецца вайна, а ў радках — знешні спакой. Пералічваюцца гарады, дзе «пабываў», нібы на экскурсіі. Толькі ў першым, Сталінградзе, згадваецца цяжкі шлях.

«Пабыўаў... у баявых дзеяннях у складзе 24-й стралковай Бярдзічэўскай, Самара-Ульянскай, двойчы Чырванасцяжнай ордэна Суворова і Багдана Хмяльніцкага жалезнай дывізіі па разгромаў нямецкіх войскаў на фронце Вялікай Айчыннай вайны Савецкага Саюза». А гэта значыць, што выратаваў і ўкраінскія гарады ад нямецкага палону. Яшчэ не ведаў, што жонка будзе з Украіны, родам з Днепрапятроўска. Маладзейшага на 17 гадоў, выйдзе за яго замуж у Буда-Кашалёве, бо свайго каханага лётчыка Валодзею не данчаеца з вайны. Наталля па размеркаванні прыедзе працаваць выкладчыцай у ясныя тэхнікум. Якім там колішні фронтавік будзе выкладаць геадэзію.

Толькі ў 1961 годзе Іван Новікаў прыедзе з сям'ёй у мястэчка Падсвілле Глыбоцкага раёна. Сюды накіруюць жонку Наталлю ў якасці навуковага супрацоўніка Дзвінскай лясадоследнай станцыі.

...Далёка засталася Вялікая Айчынная вайна. А словы з пісьма салдата Івана: «Свае людзі ніколі не пакрыўдзяць» — застаюцца актуальнымі і сёння.

Марыя БАРАВІК,

Глыбоцкі раён

ВОДДАЛЬ АД УРАЧЫСТАСЦІ

У Дзень Перамогі ён выходзіў з дому (на Лясным завулку), спыняўся між універмагам і скверам на тратуары. Глядзеў, слухаў. Проста стаяў воддаль ад урачыстай мітусні. А вось узнагароды?... Не памятаю, ці былі на ім. Напоўна, так! Есць здымачак, дзе Іван Антонавіч з малым унукам, дзве медалі на грудзях і Ромы. А дзед трымае ў руцх кувель.

Баявыя ўзнагароды Івана Антонавіча — гэта медалі «За адвагу», «За абарону Сталінграда», «За Перамогу над фашысцкай Германіяй» і ордэн Чырвонай Зоркі. У чырванаармейскую кніжку ўпісаны падзякі: за разгром гітлераўскай арміі на подступах да Сталінграда, за выдатныя баявыя дзеянні і ліквідацыю ворага пад Сталінградам, за фарсіраванне ракі Паўночны Данец, вызваленне Харкава, Бярдзічэва, Чарнаўцоў, за разгром фашыстаў у перадгор'ях Карпат, за выхад на паўднёва-заходнюю дзяржаўную мяжу з Румыніяй і авалоданне горадам Сіртэз, за пераадоленне Карпат, за авалоданне на тэрыторыі Чэхаславакіі Ужгарадам і наступнымі чатырма гарадамі. Апошні — Левача. Ваяваў

на фронтах: Данскім, Сталінградскім, Сцяпным, 1-м і 4-м Украінскім.

Іван Антонавіч прызываўся на вайну Даманавіцкім райваенкаматам Палескай вобласці 6 ліпеня 1941 года. Паўтара года быў справаводам 282-га ўпраўлення ваенна-стралковых работ. А ўжо ў снежні 1942-га — камандзірам кулямётнага аддзялення 7-га стралковага палка 24-й стралковай дывізіі. І ажно да канца вайны.

А нарадзіўся ў вёсцы Любэж Го-

Яго выратаваў пад канец вайны ордэн Чырвонай Зоркі. Куля цюкнула ў зорачку.

рацкага раёна Магілёўскай вобласці, у Ефрасініні і Антона. Бацька быў, кажуць, дыяканам. Іван вучыўся геадэзіі на факультэце землеўпарадкавання Горацкай сельскагаспадарчай акадэміі. У час вайны ён спатрэбіўся як пісар.

Шкада, што мы, маладыя на той час, калі жылі бацькі, не былі далёкімі. Не ўнікалі ў гісторыю ваеннага шляху, у тым ліку Антонавіча. Больш ведаў пра яго сын Сяргей. Але няма ўжо Сяргея. Людміла (дачка) згад-

■ Векапомнае

ЮНАЦТВА СНАЙПЕРА ЦІМОХА

Усё далей у мінулае адыходзяць падзеі Вялікай Айчыннай вайны. Узіраючыся ў старыя пажаўцельныя фотаздымкі, здзіўляешся: як яны, салдаты, зусім яшчэ хлапчужы, вынеслі на сваіх плячах цяжар той жудаснай вайны? Як перажылі боль, страх, голод, холад? Праз семдзесят гадоў вайна даганяе ветэранаў, якія выжылі ў яе полымі, аддалі сілы на адбудову разбуранай гаспадаркі. Так, гады нікому не прыбаўляюць здароўя. Але як прыемна было пагутарыць з Цімафеем Верамеевічам Супрунчыкам, якому хутка споўніцца 95 гадоў.

Супрунчык Цімафей Верамеевіч (цяпер).

Цімафей Верамеевіч адносіцца да нешматлікай катэгорыі людзей, якія за ўсё жыццё, мабыць, ні з кім не пасварыліся. Пра сібе ветэран не вельмі любіць расказаць. Больш успамінае аднавяскоўцаў, баявых сяброў. Але пра ўсё па парадку.

Нарадзіўся Цімафей у шматдзетнай сям'і, дзе было ўжо пяць хлопцаў. Рос там, дзе з малых гадоў даводзілася працаваць, каб быў на сталле кавалак хлеба. Пачалася вайна. Частку сям'і ў вёсцы Мачуль, якая размяшчалася недалёка ад лесу, немцы выселілі ў Альшаны, а другую частку вывезлі ў Германію. Хлопцаў, маладых мужчын забралі ў лагер, які быў на тэрыторыі вёскі Вялічаны. Але там адбыўся пажар, і арыштваных перавялі ў іншае месца. Цімох і яшчэ двое мачульцаў па дарозе ўцкілі, схаваліся ў жыццё. Пайшлі да сваіх сям'яў у Альшаны. Зайшоў Цімох да аднаго альшанца ў хату, а туды немцы ідзе. Добра, што хлопец паспеў схаватца, а то, напэўна, застрэлілі бы...

Калі немцы пачалі адступаць, вярнуліся мачульцы ў сваю вёску. А там — палілішчы, сечежкі зараслі траваю, ацалела толькі тат дваццаці. Пачалі забіраць у армію хлопцаў. Ветэран успамінае: «Малая Воля (жончына дачка, якая для Цімоха стала роднаю) пабегла дадому і прынесла лыжку».

З гэтай лыжкы, як з абярэгам, ветэран прайшоў да канца вайны. Пасля навабранаў сабралі ў Давыд-Гарадку, павялі ў Жыткавічы на чыгуначную станцыю. Але чыгунка была разбурана. Пайшлі пехатою ў Пліч, а адтуль дабраліся цяжніком у Белую Царкву. Маладых салдат у аформілі ў запасны полк. Частку адправілі вызваляць Польшчу, частку — у Венгрыю. Салдат Супрунчык трапіў у Польшчу, вызваляў Кракаў, удзельнічаў у фарсіраванні ракі Нарвы, якая ўпадае ў Віслу. Поруч ваяваў сябар, аднавясковец Косця Ліпскі. Нават кацялок у іх быў адзін на дваіх. З горыччу успамінае ветэран

праліўныя дажджы, так што шынелі, гімнасцёрка была наскрозь мокрая. Увесь дзень трэба было вылежаць з вінтоўкай у чаканні мішэні, а пасля надыходзіла ноч, калі немагчыма было заснуць ад холаду — мокрае адзенне ледзяніла цела. Некв удзень Цімох нагледзеў сіцтуру саломы. Ноччу дабраліся туды, пазаліхвалі салому пад шынелі, дык за ноч высахлі, адагрэліся. Раніцай выкінулі салому.

Цімафей Верамеевіч мае ордэн «За адвагу». Пытаюся: «За што атрымаў?» Вельмі сціпла ветэран расказаў: «Адправілі па «языка». Тут ужо ці прывяздзеш жывога немца, ці сам можаш загінуць. Ідзём утрох. Бачым: машына едзе на перадаву. Шафэра мы хутка

ліквідавалі, а вась афіцэр вельмі здаровы трапіўся, але адолеў, даставілі на месца. Нас траіх узнагародзілі».

Ёсць у Цімафея Верамеевіча і ордэн Айчыннай вайны II ступені, медалі. Пад Варшавай быў паранены, трапіў у шпіталь у горадзе Сумы ва Украіне. У шпіталі прабыў паўгода. Пасля салдата адправілі ў нестрайную роту ў Харкаў на Паўночны ваззал. Працаваў у майстэрні, дзе рабілі абутак. Мабілізаваны. Дома даведаўся, што брат Сцяпан, які таксама ваяваў, загінуў. Працаваў у калгасе.

Удваіх з жонкаю Кацярынай выгадалі трох дачок. Цяпер у дзеда 7 унукаў, 9 праўнукаў, 4 прапраўнукі. Жыцьцё працягваецца. Жыве ветэран у Вялічанах. Клапоцяцца пра яго дачка Ганна і ўнук Юра.

Галіна БАБАРЫКА, Сталінскі раён

У час вайны (злева, у пільотцы).

«...СПРАВА КОЖНАГА ГРАМАДЗЯНІНА»

(Заканчэнне)

Пачатак на 1-й стар.

— Калі малады чалавек не шукае ніякіх прычын для адтэрмінаўкі і мэтанакіравана ідзе ў армію, як правіла, ён дакладна ведае, у якія войскі хоча патрапіць. Міністэрства абароны ідзе насустрач выбару? І ўвогуле, па якім прыпынку ажыццяўляецца адпраўка ў войскі?

— Жаданне юнака, па магчымасці, прызыўной камісіяй улічваецца, але не з'яўляецца вызначальным пры прыняцці канчатковага рашэння. Каб яно было на карысць прызыўніка, павінны быць выкананы дзве ўмовы. Па-першае, чалавек павінен быць годным па стане здароўя для той вайсковай частцы, дзе ён хоча служыць. А па-другое, юнак павінен адпавядаць выбранай ваеннай спецыяльнасці па маральна-дзелавых і псіхалагічных якасцях. Калі гэтыя патрабаванні выкананы, то прызыўнік камісіяй заўсёды ідуць насустрач. Што тычыцца пытання адпраўкі ў войскі, то шэраг вайсковых частак камплектуецца па тэрытарыяльным прызначэнні: калі вайсковыя часткі размешчаны блізка да ваенкаматаў, Астатнія войскі часткі, асабліва якія маюць высокія графы адпаведнасці як па стане здароўя, так і па маральна-дзелавых і псіхалагічных якасцях, камплектуецца экстрэтарыяльна — гэта значыць, па ўсёй тэрыторыі Рэспублікі Беларусь. Пагадзіцеся, для нашай краіны гэтае пытанне не актуальна: у нас не такія тэрыторыі, як, напрыклад, у Расійскай Федэрацыі, калі адлегласць ад дома да месца службы часам налічваецца тысячамі кіламетраў. Усю Беларусь можна праехаць за суткі.

— Аналізуючы прызыўныя кампаніі апошніх гадоў, ці можа сказаць, якая вайсковая спецыяльнасць або, можа, канкрэтная вайсковая частка найбольш прываблівае сённяшніх юнакоў? Куды частцей за ўсё яны мараш патрапіць?

— Спраўды, як паказвае практыка, існуе шэраг ваенных спецыяльнасцяў і канкрэтных падраздзяленняў Узброеных Сіл, якія з'яўляюцца прывабліўнымі для сённяшніх прызыўнікоў. У першую чаргу, гэта злучэнні і вайсковыя часткі спецыяльнага прызначэння, мабільныя злучэнні сіл спецыяльных аперацый, рота ганаровай варты. Менавіта сюды і імкнецца патрапіць большасць юнакоў. Аднак не ўсе прызыўнікі па стане здароўя, маральна-дзелавых якасцях і фізічнай падрыхтоўцы адпавядаюць патрабаванням для праходжання службы ў гэтых падраздзяленнях.

— Пытанне, якое найбольш хвалюе не столькі саміх прызыўнікоў, колькі іх бацькоў, — тэма забеспячэння. Ці адбудуцца змены ў армейскай гардэробе? Ці, можа, трэба чакаць паліпшэння салдацкага рацыёну?

— Другі год запар мы апрабуем запячкі прызыўніка, які набываецца ў добраахвотным парадку. І трэба сказаць, карыстаецца папулярнасцю. У гэтым запячкі змяшчаны аптымальны набор прадметаў, неабходных на першы час. Набыўшы такое ноў-хаў айчынінага ваенпрама, прызыўнік вызваляецца ад перадармейскай мітусні па пошку патрэбных рэчаў. А након фэрмы і харчавання вайскоўцаў перадымае не варта. Не кожны з нас штодзень воль курчына яйка, а салдаты ядуць. Напрыклад, у савецкі час ваеннаслужачым выдавалі іх толькі па нядзелі. Кожны вайсковец у месяц ужывае каля 5 кг мяса, больш чым 3 кг рыбы, 1,2 кг сметанковага масла, каля 15 кг бульбы, звыш 10 кг агародніны. Акрамя таго, у

салдацкім рацыёне — малако, сыры, кандытарскія вырабы, полівітаміны і іншыя прадукты харчавання.

— Падчас працы на прызыўных пунктах складалася ўражанне, што сённяшні прызыўнік — дарослы хлопец, якому 25 і больш; ён мае вышэйшую адукацыю і нават пастаянную працу. Я правільна ўяўляю партрэт беларускага вайскоўца тэрміновай службы?

— Ваша меркаванне толькі часткова адпавядае рэчаіснасці. Сярэдні

на гэта сувязісты, планшэтысты, аператары, кухары, медыцынскія супрацоўнікі і нават лётчыкі. Але, каб заняць адну з гэтых ваенна-ўліковых спецыяльнасцяў, жанчыны на роўні з мужчынамі павінны падыходзіць па ўсіх крытэрыях.

— У Палаце прадстаўнікоў разглядаецца законпраект «Аб альтэрнатыўнай службе». У чым яна будзе заключатца?

— Мы не можам дакладна сказаць, у чым будзе заключатца

Такі рэчывы набор уваходзіць у запячкі прызыўніка.

узрост сучаснага прызыўніка складае 19—22 гады. Вышэйшую адукацыю маюць прыкладна 10—15% будучых вайскоўцаў. Прызыўнік, якія скончылі вышэйшыя навукальныя ўстановы, па аб'ектыўных прычынах больш востеню. Пастаянную або часовую працу да арміі маюць прыблізна 75% грамадзян прызыўнага ўзросту.

— Вядома, жанчын сёння на тэрміновую службу не бяруць. Тым не менш, сярэд асоб жаночага полу няма тых, хто, у адозненне ад некаторых мужчын, хоча адслужыць у войску. Што рабіць у такіх выпадках?

— У нашай краіне падлягаюць прызыву толькі грамадзяне мужчынскага полу. Аднак ніхто не забараняе жанчынам, гэтак жа, як і мужчынам, пайсці на службу па кантракце. Мы гэта толькі вітаем. І, дарчы, сёння ў беларускай арміі жанчын нямаю. У вайсковых частках існуюць пасады, якія ярка камплектуюцца ў тым ліку асобамі жаночага полу. І кожны раз пералік гэтых пасадаў пашыраецца. Звычай-

альтэрнатыўная служба, паколькі разглядаецца законпраект а з'яўляецца Міністэрства працы і сацыяльнай абароны. Аднак у працоўную групу, якая займаецца гэтым пытаннем, увайшлі і прадстаўнікі Міністэрства абароны. Калі яго прымуць, Міністэрства абароны будзе толькі ўсталяваць узаемадзеянне з Міністэрствам працы і сацыяльнай абароны. Мы не будзем удзельнічаць ні ў прыняцці рашэнняў, ні ў ажыццяўленні праходжання службы. Ускоснае дачыненне да альтэрнатыўнай службы будзем мець толькі падчас мерапрыемстваў прызыву. Аднак, па ім меркаванні, лобы мужчына павінен прайсці вайсковую службу і атрымаць ваенна-ўліковую спецыяльнасць. І, як паказваюць падзеі ў свеце, нават роліжныя перакананні не перашкаджаюць грамадзянам выконваць сваю абавязка па абароне Айчыны. Абарона Айчыны — справа кожнага грамадзяніна нашай краіны.

— А што чкае ты юнакоў, якія так не лічаць і ўхіляюцца ад ваеннай службы?

— У дачыненні да такіх грамадзян прызыўнага камісія прымаюць адпаведныя рашэнні аб накіраванні на іх матэрыялу ў органы пракуратуры. Пасля чаго, у адпаведнасці з заканадаўствам, такія юнакі прыцягваюцца да адказнасці, якая, у залежнасці ад цяжкасці здзейснага ўчынку, можа быць як адміністрацыйнай, так і крымінальнай, ажно да пазбаўлення волі. Аднак хачу падкрэсліць, што беларусы шчыра і добраахвотна імкнучыся выканаць канстытуцыйны абавязак па абароне сваёй Радзімы. Колькасць грамадзян, якія ўхіляюцца ад праходжання ваеннай службы, складае менш чым 1% ад усіх асоб, якія падлягаюць прызыву ў кожную прызыўную кампанію. І гэта нікім чынам не ўплывае на камплектаванне новымі папаўненнямі Узброеных Сіл, іншых войск і ваенных фарміраванняў.

Хачу пажадаць прызыўнікам, якія ў бліжэйшыя дні прыйдуць на змену сваім таварышам, годна выканаць сваю абавязка грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, дасканалы адпавядаць сваёй вайсковай спецыяльнасці і ніколі не прымяняць атрыманую вяду ў мірыны час!

Вераніка КАНОТА

■ Конкур

СТАЎ ГЕРОЕМ У НЕБЕ

Незвычайны і цяжкі лёс напаткаў нашага земляка, Героя Савецкага Саюза, Мікалая Абрамчука ўжо няма сярэд жывых. Толькі памяць аб ім жыць і сёння...

Нарадзіўся будучы лётчык 20 лістапада 1910 года ў вёсцы Раманаўка Ваўкавыскага раёна, што на Гродзеншчыне. Тут Абрамчук жыў з дзяцінасаю, жыўчы і цяпер.

У пачатку Першай сусветнай вайны сямя Абрамчукоў эвакуявалася ў Самарскую губерню, Сызранскі раён, сяло Спасае-Васільеўскае. Там і прайшоў дзяцінства Мікалая. Казаць, што яно было беспалаптомным, нельга. У 1914 годзе ад халеры памерла маці, а ў 1920 годзе не стала і бацькі. Вельмі хутка Мікалай вымушаны быў стаць дарослым. Шэсць гадоў ён быў беспрытульным, перабываў у дробнымі крадзяжамі, заробкамі ў селяні і тым, што пададуць міласэрныя людзі.

У 1926 годзе жыццё Мікалая Абрамчука перамянілася ў лепшы бок. Былы беспрытульнік быў уладкаваны ў дзіцячы дом, затым — і на суднарамонтны завод. Невядома, ад складалася б жыццё Мікалая далей. Можна, ён стаў бы першакласным спецыялістам у суднарамонтнай справе. Толькі лёс распрадаўся па-іншаму.

У 1932 годзе па спецнаборы з завода Мікалай Абрамчук быў прыняты ў школу лётчыкаў у горадзе Энгельсе. А ўжо ў 1936 годзе малады лётчык накіраваны ў Сібірскую ваенную акругу, у Краснаярск, для далейшага праходжання службы. Затым — Забайкальскай, Кіеўскай ваенных акругі.

Вялікую Айчынную вайну сустрэў у асобай Кіеўскай ваеннай акрузе ў 1941 годзе ў званні капітана. А ўжо 28 чэрвеня 1941-га знішчыў першы воражы самалёт Ме-109. Частыя баявыя вылеты, гібель сяброў, затым цяжкае раненне — усё спазнаў малады лётчык.

Летам 1941 года ў баях за Кіеў самалёт, які кіраваў Мікалай Іванавіч, быў падбіты, а лётчык паранены. Траўма аказалася вельмі сур'ёзнай: 19 дзён беспрытомнасці, затым — паўгода ў шпіталь. Медыкі паставілі суровы дыягназ: ад лётнай службы адхіліць. Але не ведалі яны характару беларуса Мікалая Абрамчука. Ён не мог застацца ўбоку, быць аб'яжыкам да таго, што адбываецца на фронце. Знішчыўшы дакументы медыцынскай каміі, ён вярнуўся на фронт. Ваяваў на Паўднёва-Заходнім, Заходнім, Сталінградскім, 1-ым Украінскім...

9 кастрычніка 1943 года Мікалаю Абрамчуку прысвоена званне Героя Савецкага Саюза. З чарговага прадстаўлення да ўзнагароды: «У паветраных схватках з ворагам дзёркі, напорысты, заўсёды заставаўся пераможцам, за што ўзнагароджаны ордэнам Чырвонага Сцяга і высокай узнагародай — Зоркай Героя Савецкага Саюза». Пасля былі і іншыя ордэны і медалі.

Камандуючы знішчальнай эскадрыліяй, капітан Абрамчук здзейсніў за вайну 300 баявых вылетаў, 16 самалётаў ворага знішчыў асабіста і 4 — у групавых баях. Пасля Перамогі працягваў служыць у авіяцыі. Яго веды і вопыт спатрэбіліся для выхавання маладых лётчыкаў. У 1954 годзе падпалкоўнік Абрамчук пайшоў у адстаўку і жыў у Кіеве. А вось пабыв

ВЫЖЫЦЬ НА ДАРОЗЕ

ЗМЯНЕННІ Ў ПДР НАКІРАВАНЫ НА ТОЕ, КАБ АБАРАНІЦЬ ЗДАРОЎЕ І ЖЫЦЦЁ ЁСІХ УДЗЕЛЬНІКАЎ ДАРОЖНАГА РУХУ

Як вядома, з 16 студзеня 2015-га ўступяць у сілу змяненні і дапаўненні ва Указ Прэзідэнта краіны № 551 «Аб мерах па павышэнні бяспекі дарожнага руху». Пра тое, што трэба ведаць у сувязі з гэтым кіроўцам, вопытным і пачаткоўцам, пешаходам, іншым удзельнікам дарожнага руху, гаворка ішла падчас анлайн-канферэнцыі «Новая рэдакцыя ПДР Беларусі, новы ўзровень бяспекі на дарогах» з удзелам намесніка начальніка аддзела навукова-метадычнага і прававога забеспячэння УДАІ МУС Аляксандра Занімона і намесніка дырэктара УП «Белтэхгаз» Міхаіла Свістунна. Яе правяло інфармагенцтва БЕЛТА. Мы падаём найбольш цікавыя, на погляд рэдакцыі, пытанні і адказы.

Ці будучы караць вадацеляў за адсутнасць зімовых шын з 1 снежня гэтага года?

Рэкамэндацыя па выкарыстанні зімовых шын захоўваецца. Ужо, напэўна, многія вадацелі сутыкнуліся з сітуацыяй, калі трэба займаць вліковую чаргу, каб змяніць «гуму». З такой праблемай аўтаматары сутыкаюцца ўжо некалькі гадоў. Палажэнні ўказа аб зімовай гумі будучы дзейнічаць з 16 студзеня. Але наўрад ці з гэтага дня галоўнай задачай усіх супрацоўнікаў ДАІ будзе выяўленне транспартных сродкаў з летнімі шынамі. Штраф за невыкарыстанне зімовай гумі дастаткова невялікі: паводле заканадаўства, калі кіроўца згодны з тым, што дапусціць парушэнне, то штраф будзе 0,5 базавай велічыні.

Ці дапаможа працэс павелічэння транспартнага курсу ў аўташколах вырашыць праблему нявольнічых кіроўцаў? Можна, трэба мяняць саму сістэму навучання?

Праблема існуе, але яна не такая маштабная, як яе падаюць. Паводле апытанняў, якія мы праводзілі па вучэбных арганізацыях, 20% мужчын выказаліся за павелічэнне гадзін, 20% — за памяншэнне, таму што некаторыя прыходзяць у аўташколы падрыхтаванымі. З жанчынамі пытанне стаіць больш востра: каля 40% хочучы павялічыць працягласць курса і 20% — памяншыць. У сувязі з гэтым узнікла неабходнасць павелічэння практычнага навучання кіраваннем. Прычым у асноўным гадзіны будучы дададзены па прадмеце «Удасканаленне навыкаў кіравання». Гэта тычыцца кіравання пераважна ва ўмовах горада, што ў нейкай ступені дапаможа вырашыць праблему «няспелых» кіроўцаў.

Саме галоўнае, каб праграмы падрыхтоўкі выконваліся ў поўным аб'ёме. Іх дастаткова для таго, каб навучыць першачатковым навыкам кіравання аўтамабілем. А ўсё астатняе — больш «спелы» ці «неспелы» кіроўца — залежыць ад яго самога. Ён павінен сам удасканаліваць навыкі і павышаць узровень падрыхтоўкі. Акрамя таго, ахвотныя могуць браць у аўташколу дадатковыя заняткі. У нас прапісана, што мінімальны ўзровень — 50 гадзін. Для тых, хто жадае іх павялічыць, можна заключыць дадатковае пагадненне з вучэбнай арганізацыяй і ўзяць тую колькасць гадзін, якая ім неабходна.

У Беларусі ўводзяць абавязковае выкарыстанне дзіцячых аўтакрэслаў. Які

патрабаваннем ім трэба адпавядаць? Ці павінны яны быць сертыфікаваны ў нас?

Ёсць міжнародныя патрабаванні да дзіцячых утрымлівальных прыстасаванняў. Яны тычыцца і Беларусі. Аўтакрэслы павінны сертыфікавацца. Калі грамадзянін самастойна ўвоўчыць у Беларусь з іншай краіны аўтакрэсла для асабістага карыстання, яго сертыфікаваць не трэба. Інспектар ДАІ не скажа кіроўцу, што ў яго няправільнае аўтакрэсла. Але яшчэ захавацца старыя машыны, дзе на заднім сядзенні рамянёў няма. Тут сітуацыя дакладна такая ж, як і з прышліпвальным рэменьем бяспекі: сёння ў нас абавязковае выкарыстанне рэменя бяспекі ў тых выпадках, калі ён прадугледжаны канструкцыяй транспартнага сродку. Тое ж самае тычыцца і дзіцячых утрымлівальных прыладаў.

На некаторых трасах павялічылі дапушчальную хуткасць да 120 км/г. А пакрыццё дарог адпавядае гэтай? У некаторых месцах, напрыклад, стаіць спачатку знак «Няроўная дарога», а затым — «Максімальная хуткасць 120». Каля пешаходных пераходаў на трасе, якія не рэгулююцца, рэкамэндаваная хуткасць — 90 км/г. Як гэта зразумець?

Што датычыцца павелічэння або зніжэння хуткасчых рэжымаў, тут часта думкі супярэчаць адна адной. Магу сказаць толькі, што ўладальнікі дарогі, павышаючы хуткасчых рэжым, гарантуюць на гэтым участку дарогі бяспеку руху транспартных сродкаў.

Нельга не прызнаць, што дзякуючы прынятым у Беларусі мерам вадацелі сапраўды сталі больш дысцыплінаванымі. Большасць нават навучылася прапусьціць пешаходаў. Але, з іншага боку, самі пешаходы сталі паводзіць сябе на дарозе бяспечна, разлічваючы на тое, што іх абавязаны прапусціць. Якія меры па павышэнні дысцыплінаванасці пешаходаў, на вышлі думка, настелі? Магчыма, варта забараніць пешаходам пры пераходзе праезнай часткі карыстацца мабільнымі тэлефонамі, навушнікамі і іншымі гаджэтамі і прадуладзце адказнасці за неасцярожныя паводзіны на дарозе?

Забараняць карыстацца мабільнымі тэлефонамі, навушнікамі і г.д. на пешаходных пераходах не плануецца. Галоўнае — культура паводзін кіроўцаў і пешаходаў.

У Беларусі ўводзяць абавязковае выкарыстанне дзіцячых аўтакрэслаў. Які

патрабаваннем ім трэба адпавядаць? Ці павінны яны быць сертыфікаваны ў нас?

Ёсць міжнародныя патрабаванні да дзіцячых утрымлівальных прыстасаванняў. Яны тычыцца і Беларусі. Аўтакрэслы павінны сертыфікавацца. Калі грамадзянін самастойна ўвоўчыць у Беларусь з іншай краіны аўтакрэсла для асабістага карыстання, яго сертыфікаваць не трэба. Інспектар ДАІ не скажа кіроўцу, што ў яго няправільнае аўтакрэсла. Але яшчэ захавацца старыя машыны, дзе на заднім сядзенні рамянёў няма. Тут сітуацыя дакладна такая ж, як і з прышліпвальным рэменьем бяспекі: сёння ў нас абавязковае выкарыстанне рэменя бяспекі ў тых выпадках, калі ён прадугледжаны канструкцыяй транспартнага сродку. Тое ж самае тычыцца і дзіцячых утрымлівальных прыладаў.

На некаторых трасах павялічылі дапушчальную хуткасць да 120 км/г. А пакрыццё дарог адпавядае гэтай? У некаторых месцах, напрыклад, стаіць спачатку знак «Няроўная дарога», а затым — «Максімальная хуткасць 120». Каля пешаходных пераходаў на трасе, якія не рэгулююцца, рэкамэндаваная хуткасць — 90 км/г. Як гэта зразумець?

Што датычыцца павелічэння або зніжэння хуткасчых рэжымаў, тут часта думкі супярэчаць адна адной. Магу сказаць толькі, што ўладальнікі дарогі, павышаючы хуткасчых рэжым, гарантуюць на гэтым участку дарогі бяспеку руху транспартных сродкаў.

Ці будучы караць вадацеляў за адсутнасць зімовых шын з 1 снежня гэтага года?

Рэкамэндацыя па выкарыстанні зімовых шын захоўваецца. Ужо, напэўна, многія вадацелі сутыкнуліся з сітуацыяй, калі трэба займаць вліковую чаргу, каб змяніць «гуму». З такой праблемай аўтаматары сутыкаюцца ўжо некалькі гадоў. Палажэнні ўказа аб зімовай гумі будучы дзейнічаць з 16 студзеня. Але наўрад ці з гэтага дня галоўнай задачай усіх супрацоўнікаў ДАІ будзе выяўленне транспартных сродкаў з летнімі шынамі. Штраф за невыкарыстанне зімовай гумі дастаткова невялікі: паводле заканадаўства, калі кіроўца згодны з тым, што дапусціць парушэнне, то штраф будзе 0,5 базавай велічыні.

Ці дапаможа працэс павелічэння транспартнага курсу ў аўташколах вырашыць праблему нявольнічых кіроўцаў? Можна, трэба мяняць саму сістэму навучання?

Праблема існуе, але яна не такая маштабная, як яе падаюць. Паводле апытанняў, якія мы праводзілі па вучэбных арганізацыях, 20% мужчын выказаліся за павелічэнне гадзін, 20% — за памяншэнне, таму што некаторыя прыходзяць у аўташколы падрыхтаванымі. З жанчынамі пытанне стаіць больш востра: каля 40% хочучы павялічыць працягласць курса і 20% — памяншыць. У сувязі з гэтым узнікла неабходнасць павелічэння практычнага навучання кіраваннем. Прычым у асноўным гадзіны будучы дададзены па прадмеце «Удасканаленне навыкаў кіравання пераважна ва ўмовах горада, што ў нейкай ступені дапаможа вырашыць праблему «няспелых» кіроўцаў.

Саме галоўнае, каб праграмы падрыхтоўкі выконваліся ў поўным аб'ёме. Іх дастаткова для таго, каб навучыць першачатковым навыкам кіравання аўтамабілем. А ўсё астатняе — больш «спелы» ці «неспелы» кіроўца — залежыць ад яго самога. Ён павінен сам удасканаліваць навыкі і павышаць узровень падрыхтоўкі. Акрамя таго, ахвотныя могуць браць у аўташколу дадатковыя заняткі. У нас прапісана, што мінімальны ўзровень — 50 гадзін. Для тых, хто жадае іх павялічыць, можна заключыць дадатковае пагадненне з вучэбнай арганізацыяй і ўзяць тую колькасць гадзін, якая ім неабходна.

У Беларусі ўводзяць абавязковае выкарыстанне дзіцячых аўтакрэслаў. Які

патрабаваннем ім трэба адпавядаць? Ці павінны яны быць сертыфікаваны ў нас?

Ёсць міжнародныя патрабаванні да дзіцячых утрымлівальных прыстасаванняў. Яны тычыцца і Беларусі. Аўтакрэслы павінны сертыфікавацца. Калі грамадзянін самастойна ўвоўчыць у Беларусь з іншай краіны аўтакрэсла для асабістага карыстання, яго сертыфікаваць не трэба. Інспектар ДАІ не скажа кіроўцу, што ў яго няправільнае аўтакрэсла. Але яшчэ захавацца старыя машыны, дзе на заднім сядзенні рамянёў няма. Тут сітуацыя дакладна такая ж, як і з прышліпвальным рэменьем бяспекі: сёння ў нас абавязковае выкарыстанне рэменя бяспекі ў тых выпадках, калі ён прадугледжаны канструкцыяй транспартнага сродку. Тое ж самае тычыцца і дзіцячых утрымлівальных прыладаў.

На некаторых трасах павялічылі дапушчальную хуткасць да 120 км/г. А пакрыццё дарог адпавядае гэтай? У некаторых месцах, напрыклад, стаіць спачатку знак «Няроўная дарога», а затым — «Максімальная хуткасць 120». Каля пешаходных пераходаў на трасе, якія не рэгулююцца, рэкамэндаваная хуткасць — 90 км/г. Як гэта зразумець?

Што датычыцца павелічэння або зніжэння хуткасчых рэжымаў, тут часта думкі супярэчаць адна адной. Магу сказаць толькі, што ўладальнікі дарогі, павышаючы хуткасчых рэжым, гарантуюць на гэтым участку дарогі бяспеку руху транспартных сродкаў.

Нельга не прызнаць, што дзякуючы прынятым у Беларусі мерам вадацелі сапраўды сталі больш дысцыплінаванымі. Большасць нават навучылася прапусьціць пешаходаў. Але, з іншага боку, самі пешаходы сталі паводзіць сябе на дарозе бяспечна, разлічваючы на тое, што іх абавязаны прапусціць. Якія меры па павышэнні дысцыплінаванасці пешаходаў, на вышлі думка, настелі? Магчыма, варта забараніць пешаходам пры пераходзе праезнай часткі карыстацца мабільнымі тэлефонамі, навушнікамі і іншымі гаджэтамі і прадуладзце адказнасці за неасцярожныя паводзіны на дарозе?

Забараняць карыстацца мабільнымі тэлефонамі, навушнікамі і г.д. на пешаходных пераходах не плануецца. Галоўнае — культура паводзін кіроўцаў і пешаходаў.

У Беларусі ўводзяць абавязковае выкарыстанне дзіцячых аўтакрэслаў. Які

патрабаваннем ім трэба адпавядаць? Ці павінны яны быць сертыфікаваны ў нас?

Ёсць міжнародныя патрабаванні да дзіцячых утрымлівальных прыстасаванняў. Яны тычыцца і Беларусі. Аўтакрэслы павінны сертыфікавацца. Калі грамадзянін самастойна ўвоўчыць у Беларусь з іншай краіны аўтакрэсла для асабістага карыстання, яго сертыфікаваць не трэба. Інспектар ДАІ не скажа кіроўцу, што ў яго няправільнае аўтакрэсла. Але яшчэ захавацца старыя машыны, дзе на заднім сядзенні рамянёў няма. Тут сітуацыя дакладна такая ж, як і з прышліпвальным рэменьем бяспекі: сёння ў нас абавязковае выкарыстанне рэменя бяспекі ў тых выпадках, калі ён прадугледжаны канструкцыяй транспартнага сродку. Тое ж самае тычыцца і дзіцячых утрымлівальных прыладаў.

На некаторых трасах павялічылі дапушчальную хуткасць да 120 км/г. А пакрыццё дарог адпавядае гэтай? У некаторых месцах, напрыклад, стаіць спачатку знак «Няроўная дарога», а затым — «Максімальная хуткасць 120». Каля пешаходных пераходаў на трасе, якія не рэгулююцца, рэкамэндаваная хуткасць — 90 км/г. Як гэта зразумець?

Што датычыцца павелічэння або зніжэння хуткасчых рэжымаў, тут часта думкі супярэчаць адна адной. Магу сказаць толькі, што ўладальнікі дарогі, павышаючы хуткасчых рэжым, гарантуюць на гэтым участку дарогі бяспеку руху транспартных сродкаў.

да. Тут вельмі вялікая роля належыць сродкам масавай інфармацыі — трэба больш гаварыць пра наступствы парушэнняў ПДР.

Пасля нашумелага ДТЗ каля мінскай школы, у якім загінула дзіця, было шмат загадаў зрабіць для павышэння бяспекі прышкольных тэрыторій. Усе школы павінны былі ўсталяваць шлагбаумы на ўездзе. Ці ўсё зроблена з таго, што неабходна? Наколькі эфектыўнымі з'яўляюцца прынятыя меры? І што яшчэ трэба зрабіць?

Прынятыя меры нельга лічыць дастатковымі, пакуль ёсць хоць адзін загінулы або траўмаваны на дарозе. Што тычыцца пэўнай сітуацыі, то хацелася б звярнуць увагу на паводзіны бацькоў, якія прывозяць на аўтамабіль дзіцяцей у школу. Часта можна назіраць такую карціну: аўтамабіль спыняецца перад пешаходным пераходам, размяшчаным у не-

Фота: Аляксандр КЕШУШКА

Тэхрэгламент Мыйтнага саюза пачне дзейнічаць 1 студзеня 2015 г., змены ў ПДР — 16 студзеня. Як будзе вырашацца праблема супярэчнасцяў у гэтых дакументах адносна

пасрэднай блізкасці ад школы; з аўтамабіля выходзяць кіроўца і дзіця; бацька бярэ яго за руку і пераводзіць праз дарогу, выглядаючы з-за свайго ж аўтамабіля, каб пазбегнуць магчымай небяспекі. Ён добра ўсведамляе, што аўтамабіль стаіць каля перахода і закрывае агляд — а гэта небяспечна. І ўсё роўна робіць так, як яму зручна... Але ж не ўсіх дзіцяцей дастаюць бацькі ў школу на аўто. Многія ідуць пешшу, у тым ліку і па тым пешаходным пераходзе, каля якога прыпаркаваны аўтамабілі. Пагадзіцеся, павінен быць клопат не толькі пра ўласнае дзіця, але і пра іншых дзіцяцей.

Ці скараціцца сёлетня колькасць транспартных сродкаў без тэхнагляду пасля павелічэння памеру штрафу?

Мы канстатуем факт, што ў нас у 2012–2013 гг. ў цэлым па рэспубліцы на тэхнічны агляд не прадстаўлялася каля 30% аўтамабіляў. Сёлетня гэтая лічба ўзрастае да 40%. Гэта звязана з тым, што з 1 студзеня ўведзена так званая дзяржаўная дапушчальнае транспартнага сродку да ўдзелу ў дарожным руху. Таму многія аўтаўладальнікі праходзілі тэхнагляд летась у снежні — тады

Як змяніцца кошт навучання ў аўташколах у сувязі з павелічэннем працягласці навучання вадацэнна?

Да 70% ад агульнай цаны навучання складае кошт практычнага навучання, і 30% — тэорыя. Па папярэдніх разліках,

Ці змяніцца кошт навучання ў аўташколах у сувязі з павелічэннем працягласці навучання вадацэнна?

Да 70% ад агульнай цаны навучання складае кошт практычнага навучання, і 30% — тэорыя. Па папярэдніх разліках,

Ці змяніцца кошт навучання ў аўташколах у сувязі з павелічэннем працягласці навучання вадацэнна?

Да 70% ад агульнай цаны навучання складае кошт практычнага навучання, і 30% — тэорыя. Па папярэдніх разліках,

Ці змяніцца кошт навучання ў аўташколах у сувязі з павелічэннем працягласці навучання вадацэнна?

Да 70% ад агульнай цаны навучання складае кошт практычнага навучання, і 30% — тэорыя. Па папярэдніх разліках,

калі на 10 гадзін павялічылася практычная частка, адпаведна, дзесці на 25% павысіцца кошт усяго навучання. Сёння за навучанне трэба заплаціць каля Вр4,5–5,5 млн, пасля павышэння кошт павялічыцца на Вр1–1,5 млн. Калі гаварыць пра заработную плату выкладчыкаў у аўташколе, праблема актуальная, таму што добрых майстроў у нас па-ранейшаму мала. Таму кожная школа, кожны наймальня павінен сам думаць над тым, якім чынам замясціць выкладчыка, каб ён працаваў у гэтай арганізацыі.

Калі фотакamera фіксуе парушэнне з боку аўтамабіля з замежнымі нумарамі, то якім чынам пакараюць кіроўцу?

Існуюць спецыяльныя пункты, якія накіраваны на працу выключна з замежнымі грамадзянамі. Інфармацыя аб парушэнні, дапушчаным, напрыклад, кіроўцам з Расійскай Федэрацыі ці Польшчы, паступае ў гэты пункт. Прымаюцца меры па спыненні такога транспартнага сродку і прыцягненні да адказнасці ў адпаведнасці з адміністрацыйным заканадаўствам нашай дзяржавы. Сетка такіх пунктаў кантролю і аплаты плануецца пашыраць.

На аўтамабільных дарогах краіны дзейнічаюць сродкі аўтаматычнай фотакіраваўцы з замежнымі нумарамі. Колькі цяпер устаноўлена такіх фотакamera? Як можна ацаніць эфект ад новаўвядзення? Ці ўдалося скараціць колькасць ДТЗ на самых небяспечных участках дарог?

Сёння працуюць каля 200 камер фіксацыі парушэнняў хуткасчых рэжымаў. Можна сказаць, што за апошні 8 гадоў колькасць загінуўшых на дарогах Беларусі знізілася амаль у два разы. Думаю, у Еўропе і ў свеце мала знойдзецца краін з такім жа вынікам. Таму прагрэс ёсць.

Ці магчыма ў перспектыве на заканадаўчым узроўні замацаванне абавязковага аснашчэння аўтамабіляў відэарэгістратарамі і выкарыстання гэтых запісаў пры разглядзе спраў аб ДТЗ?

Справа ў тым, што падобныя нормы маюць сэнс у тым выпадку, калі большасць грамадзян іх падтрымлівае. Напрыклад, год таму ўводзілі норму аб канфіскацыі транспартнага сродку ў п'янага кіроўцы. Але гэтае пытанне ўздымалася даўно — 5–7 гадоў таму. Чаму яно не было прынята тады? Таму што грамадства не было гатовым. Гэта стала магчымым год таму, паколькі дастаткова вялікая колькасць людзей звярталася ў ДАІ. Гэта значыць, паступалоў грамадства «высцявала», каб зразумець, што гэта сапраўды праблема і яе трэба вырашаць. Магчыма, грамадства будзе гатовым і для таго, што ў кожным аўтамабілі трэба будзе ставіцца відэарэгістратар. Але пакуль пра гэта яшчэ рана гаварыць.

Справа ў тым, што падобныя нормы маюць сэнс у тым выпадку, калі большасць грамадзян іх падтрымлівае. Напрыклад, год таму ўводзілі норму аб канфіскацыі транспартнага сродку ў п'янага кіроўцы. Але гэтае пытанне ўздымалася даўно — 5–7 гадоў таму. Чаму яно не было прынята тады? Таму што грамадства не было гатовым. Гэта стала магчымым год таму, паколькі дастаткова вялікая колькасць людзей звярталася ў ДАІ. Гэта значыць, паступалоў грамадства «высцявала», каб зразумець, што гэта сапраўды праблема і яе трэба вырашаць. Магчыма, грамадства будзе гатовым і для таго, што ў кожным аўтамабілі трэба будзе ставіцца відэарэгістратар. Але пакуль пра гэта яшчэ рана гаварыць.

Справа ў тым, што падобныя нормы маюць сэнс у тым выпадку, калі большасць грамадзян іх падтрымлівае. Напрыклад, год таму ўводзілі норму аб канфіскацыі транспартнага сродку ў п'янага кіроўцы. Але гэтае пытанне ўздымалася даўно — 5–7 гадоў таму. Чаму яно не было прынята тады? Таму што грамадства не было гатовым. Гэта стала магчымым год таму, паколькі дастаткова вялікая колькасць людзей звярталася ў ДАІ. Гэта значыць, паступалоў грамадства «высцявала», каб зразумець, што гэта сапраўды праблема і яе трэба вырашаць. Магчыма, грамадства будзе гатовым і для таго, што ў кожным аўтамабілі трэба будзе ставіцца відэарэгістратар. Але пакуль пра гэта яшчэ рана гаварыць.

Справа ў тым, што падобныя нормы маюць сэнс у тым выпадку, калі большасць грамадзян іх падтрымлівае. Напрыклад, год таму ўводзілі норму аб канфіскацыі транспартнага сродку ў п'янага кіроўцы. Але гэтае пытанне ўздымалася даўно — 5–7 гадоў таму. Чаму яно не было прынята тады? Таму што грамадства не было гатовым. Гэта стала магчымым год таму, паколькі дастаткова вялікая колькасць людзей звярталася ў ДАІ. Гэта значыць, паступалоў грамадства «высцявала», каб зразумець, што гэта сапраўды праблема і яе трэба вырашаць. Магчыма, грамадства будзе гатовым і для таго, што ў кожным аўтамабілі трэба будзе ставіцца відэарэгістратар. Але пакуль пра гэта яшчэ рана гаварыць.

Справа ў тым, што падобныя нормы маюць сэнс у тым выпадку, калі большасць грамадзян іх падтрымлівае. Напрыклад, год таму ўводзілі норму аб канфіскацыі транспартнага сродку ў п'янага кіроўцы. Але гэтае пытанне ўздымалася даўно — 5–7 гадоў таму. Чаму яно не было прынята тады? Таму што грамадства не было гатовым. Гэта стала магчымым год таму, паколькі дастаткова вялікая колькасць людзей звярталася ў ДАІ. Гэта значыць, паступалоў грамадства «высцявала», каб зразумець, што гэта сапраўды праблема і яе трэба вырашаць. Магчыма, грамадства будзе гатовым і для таго, што ў кожным аўтамабілі трэба будзе ставіцца відэарэгістратар. Але пакуль пра гэта яшчэ рана гаварыць.

Справа ў тым, што падобныя нормы маюць сэнс у тым выпадку, калі большасць грамадзян іх падтрымлівае. Напрыклад, год таму ўводзілі норму аб канфіскацыі транспартнага сродку ў п'янага кіроўцы. Але гэтае пытанне ўздымалася даўно — 5–7 гадоў таму. Чаму яно не было прынята тады? Таму што грамадства не было гатовым. Гэта стала магчымым год таму, паколькі дастаткова вялікая колькасць людзей звярталася ў ДАІ. Гэта значыць, паступалоў грамадства «высцявала», каб зразумець, што гэта сапраўды праблема і яе трэба вырашаць. Магчыма, грамадства будзе гатовым і для таго, што ў кожным аўтамабілі трэба будзе ставіцца відэарэгістратар. Але пакуль пра гэта яшчэ рана гаварыць.

Справа ў тым, што падобныя нормы маюць сэнс у тым выпадку, калі большасць грамадзян іх падтрымлівае. Напрыклад, год таму ўводзілі норму аб канфіскацыі транспартнага сродку ў п'янага кіроўцы. Але гэтае пытанне ўздымалася даўно — 5–7 гадоў таму. Чаму яно не было прынята тады? Таму што грамадства не было гатовым. Гэта стала магчымым год таму, паколькі дастаткова вялікая колькасць людзей звярталася ў ДАІ. Гэта значыць, паступалоў грамадства «высцявала», каб зразумець, што гэта сапраўды праблема і яе трэба вырашаць. Магчыма, грамадства будзе гатовым і для таго, што ў кожным аўтамабілі трэба будзе ставіцца відэарэгістратар. Але пакуль пра гэта яшчэ рана гаварыць.

Справа ў тым, што падобныя нормы маюць сэнс у тым выпадку, калі большасць грамадзян іх падтрымлівае. Напрыклад, год таму ўводзілі норму аб канфіскацыі транспартнага сродку ў п'янага кіроўцы. Але гэтае пытанне ўздымалася даўно — 5–7 гадоў таму. Чаму яно не было прынята тады? Таму што грамадства не было гатовым. Гэта стала магчымым год таму, паколькі дастаткова вялікая колькасць людзей звярталася ў ДАІ. Гэта значыць, паступалоў грамадства «высцявала», каб зразумець, што гэта сапраўды праблема і яе трэба вырашаць. Магчыма, грамадства будзе гатовым і для таго, што ў кожным аўтамабілі трэба будзе ставіцца відэарэгістратар. Але пакуль пра гэта яшчэ рана гаварыць.

Справа ў тым, што падобныя нормы маюць сэнс у тым выпадку, калі большасць грамадзян іх падтрымлівае. Напрыклад, год таму ўводзілі норму аб канфіскацыі транспартнага сродку ў п'янага кіроўцы. Але гэтае пытанне ўздымалася даўно — 5–7 гадоў таму. Чаму яно не было прынята тады? Таму што грамадства не было гатовым. Гэта стала магчымым год таму, паколькі дастаткова вялікая колькасць людзей звярталася ў ДАІ. Гэта значыць, паступалоў грамадства «высцявала», каб зразумець, што гэта сапраўды праблема і яе трэба вырашаць. Магчыма, грамадства будзе гатовым і для таго, што ў кожным аўтамабілі трэба будзе ставіцца відэарэгістратар. Але пакуль пра гэта яшчэ рана гаварыць.

Справа ў тым, што падобныя нормы маюць сэнс у тым выпадку, калі большасць грамадзян іх падтрымлівае. Напрыклад, год таму ўводзілі норму аб канфіскацыі транспартнага сродку ў п'янага кіроўцы. Але гэтае пытанне ўздымалася даўно — 5–7 гадоў таму. Чаму яно не было прынята тады? Таму што грамадства не было гатовым. Гэта стала магчымым год таму, паколькі дастаткова вялікая колькасць людзей звярталася ў ДАІ. Гэта значыць, паступалоў грамадства «высцявала», каб зраз

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 28 ноября 2014 года торгов с участием по продаже имущества, принадлежащего на праве хозяйственного ведения производственному унитарному предприятию «Пищевой комбинат Белкоопсоюза»

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе)	Капитальное строение с инвентарным номером 500/С-19459 общей площадью 218,2 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Щедрина, 75А (наименование – магазин; назначение – здание специализированное розничной торговли)
Сведения о земельном участке	Площадь – 0,0879 га, кадастровый номер 500000000007002259, назначение – эксплуатация и обслуживание здания специализированного розничной торговли
Продавец имущества	Унитарное предприятие «Пищевой комбинат Белкоопсоюза», пр-т Партизанский, 168, 220075, г. Минск
Организатор торгов	УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск
Начальная цена предмета торгов (без учета НДС)	2 770 320 000 белорусских рублей
Сумма задатка	277 032 000 белорусских рублей
Условие торгов (условие продажи)	Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов
Наличие обременений	Аренда

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего на праве хозяйственного ведения унитарному предприятию «Пищевой комбинат Белкоопсоюза», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся **28 ноября 2014 года в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультация по вопросам участия в торгах осуществляются с **28.10.2014 по 26.11.2014 включительно** в рабочие дни с 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»); (044) 656-87-89 (Унитарное предприятие «Пищевой комбинат Белкоопсоюза»).

Утеранный представителем Белгосстраха по Фрунзенскому району г. Минска бланк страхового полиса по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу формы 2РН, 2РП серии БЛ №№ 0605648 считать **недействительными**. УНП 100122728

Утеранное страховое свидетельство «Страховой полис по добровольному страхованию от несчастных случаев и заболеваний» серии БН формы 2РН в количестве 1 штуки № 1938762 по Минскому району считать **недействительным**. УНП 600013344

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 18 ноября 2014 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ЗАО «Торговый Дом «Луч-М»

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе)	Капитальное строение с инвентарным номером 500/С-392 общей площадью 1005 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Тучинский, д. 4 (наименование: здание торгового дома (литер А 3К); назначение: здание торгового дома)
Сведения о земельном участке	Площадь – 0,0617 га, кадастровый номер 500000000006005119, назначение – для обслуживания административного здания
Продавец имущества	ЗАО «Торговый Дом «Луч-М», Тучинский переулок, 4, 220004, г. Минск
Организатор торгов	УП «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10
Начальная цена предмета торгов (без учета НДС)	18 910 368 000 белорусских рублей
Сумма задатка	1 800 000 000 белорусских рублей
Условие торгов (условие продажи)	Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов
Наличие обременений	Аренда

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ЗАО «Торговый Дом «Луч-М», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в течение 30 календарных дней со дня заключения договора купли-продажи.

Торги проводятся **18 ноября 2014 года в 15.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультация по вопросам участия в торгах осуществляются с **28.10.2014 по 17.11.2014 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»); (029) 636-70-14 (ЗАО «Торговый Дом «Луч-М»).

ОАО «Нафтан» РЕАЛИЗУЕТ НА КОНКУРСНОЙ ОСНОВЕ (с повышением начальной цены) БЫВШЕЕ В УПОТРЕБЛЕНИИ НЕИСПОЛЬЗУЕМОЕ ИМУЩЕСТВО:

Наименование конкурса (пометка на конверте)	Наименование	Инд. №	Год выпуска	Начальная цена с НДС, руб. РБ
Реализация неликвидов. 27.11.2014.	Полуприцеп MA3 9758 012, гос. № А0782А-2	13151032	2004	27 120 000
	Автомобиль MA3 54323-032, гос. № АБ5421-2	13151245	1995	48 000 000

Состояние удовлетворительное. Предложения принимаются по адресу: **211440, г. Новополоцк-1, ОАО «Нафтан», заводоуправление, каб. 101, до 9.30 по местному времени 27 ноября 2014 года с помечкой на конверте, указанной в таблице.** Извещение на проведение конкурса размещено на сайте www.naftan.by. Контактные телефоны: 8(0214) 59-87-83, 8(0214) 59-89-26, 8(0214) 59-88-42, (033) 398 08 48, (033) 398 07 67. УНП 300042199

ОАО «Світанок» г. Жодино ПРИГЛАШАЕТ ОРГАНИЗАЦИЮ ПРИНЯТЬ УЧАСТИЕ В ПОДРЯДНЫХ ТОРГАХ НА РАЗРАБОТКУ СТРОИТЕЛЬНОГО ПРОЕКТА С ВЫДЕЛЕНИЕМ ОЧЕРЕДЕЙ ПРОЕКТИРОВАНИЯ, НА ОСНОВАНИИ РАННЕЕ РАЗРАБОТАННОГО АРХИТЕКТУРНОГО ПРОЕКТА: «Реконструкция сооружений водоподготовки и очистки сточных вод ОАО «Світанок» по ул. 8 Марта, 1 в г. Жодино. Корректировка».

Конкурсные предложения принимаются по адресу: г. Жодино, ул. 8 Марта, 1 до 10.00 28.11.2014 г. За дополнительной информацией обращаться по тел. 8 (01775) 3-36-29.

Считать недействительными страховые полисы ЗАО «СК «Белросстрах»:

- добровольное страхование наземных транспортных средств (авто-каско) 2РН, 2РП серия АК № 0081237;
- добровольное страхование от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу (2РН, 2РП) серия БЛ №№ 1052911, 1023794, 1246363, 1339770, 1269476, 1269483, 1347505, 1347852, 1349628, 1349629, 1374941, 1376782, 1376783, 1379363, 1385028, 1266736, 1347762, 1358054;
- квитанции 1 СУ серии КС №№ 4284776, 4291474, 4291482, 4290468, 4295660, 3846401;
- страховые полисы комбинированные «Добровольное страхование строений и домашнего имущества граждан; Добровольное страхование гражданской ответственности владельцев квартир» (форма 2РН) серия БЛ №№ 0004624-0004625;
- добровольное страхование от несчастных случаев (2РН, 2РП) серия НС № 0007436;
- страховой полис комбинированный «Добровольное страхование наземных транспортных средств (авто-каско); Добровольное страхование от несчастных случаев» (2РН, 2РП) серия БЛ № 0005503.

УНП 100782388

Утеранный представителем Белгосстраха по Ленинскому району г. Минска бланки страховых полисов по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу формы 2РН, 2РП серии БЛ №№ 0568163, 0572140 и бланк квитанции о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1-СУ серии КС № 1559612 считать **недействительными**. УНП 100122726

Закрытое акционерное общество «Банк Инвестиционных Технологий»

Юридический адрес: 220114, г. Минск, ул. Шемеша Адама, д. 28.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2014 г.

Закрытое акционерное общество «Банк Инвестиционных Технологий» (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2014	01.10.2013
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	2 563	1 535
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	2 287	12 391
5	Средств в банках	1104	56 683	130 276
6	Ценные бумаги	1105	66 390	67 422
7	Кредиты клиентам	1106	148 009	43 949
8	Производные финансовые активы	1107	-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	5 668	3 641
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	-	-
12	Отложенные налоговые активы	1111	-	-
13	Прочие активы	1112	12 894	4 822
14	ИТОГО активы	11	294 494	264 036
15	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
16	Средства Национального банка	1201	-	-
17	Средства банков	1202	31 204	105
18	Средства клиентов	1203	42 197	56 765
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	-	-
20	Производные финансовые обязательства	1205	-	-
21	Отложенные налоговые обязательства	1206	-	-
22	Прочие обязательства	1207	3 210	3 340
23	ВСЕГО обязательства	120	76 611	60 210
24	СВОБODНЫЙ КАПИТАЛ			
25	Уставный фонд	1211	198 605	198 605
26	Эмиссионный доход	1212	-	-
27	Резервный фонд	1213	173	-
28	Фонды переоценки статей баланса	1214	41	7
29	Накопленная прибыль	1215	19 064	5214
30	ВСЕГО собственный капитал	121	217 883	203 826
31	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	294 494	264 036

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 октября 2014 г.

Закрытое акционерное общество «Банк Инвестиционных Технологий» (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2014	01.10.2013
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	23 361	15 831
2	Процентные расходы	2012	3 863	3 227
3	Чистые процентные доходы	201	19 498	12 604
4	Комиссионные доходы	2021	1 609	1 257
5	Комиссионные расходы	2022	272	439
6	Чистые комиссионные доходы	202	1 337	818
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	78	320
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	15 833	7 924
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	38	27
11	Чистые отчисления в резервы	207	6 457	963
12	Прочие доходы	208	276	9
13	Операционные расходы	209	19 376	11 514
14	Прочие расходы	210	483	77
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	10 744	9 148
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	1 400	1 212
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	9 344	7 936

Председатель Правления И.И. Гулевский
И.о. главного бухгалтера Н.С. Рыбцова
Дата подписания «20» октября 2014 г.
www.bit-bank.by
 Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности № 33 от 07 июня 2013 года. УНП 807000242.

ОАО «Технолит Полоцк» ИЗВЕЩАЕТ АКЦИОНЕРОВ О ПРОВЕДЕНИИ 11 ноября 2014 г. в 14.00 ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ по адресу: г. Полоцк, ул. Октябрьская, 47 (актовый зал ОАО «Технолит Полоцк»).

Повестка дня внеочередного общего собрания акционеров: 1. О внесении изменений и дополнений в устав Общества.

С материалами по вопросам повестки дня собрания акционеры могут ознакомиться по адресу: г. Полоцк, ул. Октябрьская, 47 (кабинет председателя наблюдательного совета) в рабочие дни (понедельник-пятница) начиная с 03.11.2014 г. по месту нахождения Общества с 9.00 до 16.00. Регистрация участников собрания будет производится с 13.00 до 13.50 11 ноября 2014 года по месту проведения собрания на основании: акционер – паспорт; представитель – паспорт и доверенность, оформленная в соответствии с постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 30 августа 2006 г. №1093 «Об утверждении Инструкции о порядке регистрации доверенностей, предусматривающих передачу прав, удостоверенных акциями».

Список акционеров Общества, имеющих право на участие в собрании, составлен на основании данных реестра акционеров по состоянию на 1 ноября 2014 г.

УНП 300083521 **Наблюдательный совет ОАО «Технолит Полоцк»**

Утеранные страховые полисы ООО «Белкоопстрах» по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу формы 2РН, 2РП серии БМ № 0536094, 0669235, 0669258, 0685670, 0644643 считать **недействительными**. УНП 100786919

10 ноября 2014 г. в 10.30 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Брестский КСМ».

Повестка дня: 1. О совершении сделок общества. Местонахождение ОАО «Брестский КСМ»: г. Брест, ул. Гоздецкого, 28. Место проведения собрания: г. Брест, ул. Гоздецкого, 28. Время регистрации в день проведения собрания с 10.00 до 10.30. При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 03.11.2014 г. (с 14.00 до 16.00) по месту нахождения общества. Совет директоров. УНП 200229503

УВЕДОМЛЕНИЕ кредиторам СЗАО «АСТО ГАЗ Барановичи»

Настоящим сообщаем, что 23.10.2014 внеочередным общим собранием акционеров было принято решение об уменьшении уставного фонда СЗАО «АСТО ГАЗ Барановичи» до размера 229 400 000 (двести двадцать девять миллионов четыреста тысяч) белорусских рублей. Адрес для почтовых отправок: 225411, Брестская обл., г. Барановичи, ул. Пролетарская, д. 48. Директор УНП 291126432

11 ноября 2014 г. в 12.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Полесьежилстрой».

Повестка дня: 1. О совершении сделок общества. Местонахождение ОАО «Полесьежилстрой»: г. Брест, ул. Кижеватова, 60. Место проведения собрания: г. Брест, ул. Кижеватова, 60. Время регистрации в день проведения собрания с 11.30 до 12.00. При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 03.11.2014 г. (с 14.00 до 16.00) по месту нахождения общества. Совет директоров. УНП 200050191

ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 13 ноября 2014 года проводит 18-ый от 09.10.2014 и 11/13 от 29.05.2013 года повторные открытые аукционы по продаже имущества республиканской собственности на 20-ом аукционе

Лот	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи	Сумма задатка (бел. руб.)
225/13	Т3-22М без тележки (топливозаправщик) с/оА804469 на КрА3-258Б1 ш. 393279 дв. 659820 1980 г. 4 кат. 1456 км 125м/ч	н.п. Мацулици, в/ч 06752	115 000 000	11 500 000
337	Грузовой Урал-4320 ш. 046470 дв. 820718 1985 г. 4 кат. 29633 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	45 000 000	4 500 000
339	Грузовой Урал-4320-0011 ш. 075884 дв. 076381 1987 г. 3 кат. 77216 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	40 000 000	4 000 000
343	Грузовой Урал-4320-0011-01 ш. 171693 дв. 767507 1991 г. 3 кат. 16739 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	45 000 000	4 500 000
344	Грузовой Урал-4320-0011-01 ш. 106044 дв. 318053 1988 г. 3 кат. 13543 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	45 000 000	4 500 000
345	Грузовой Урал-4320-0011-01 ш. 157944 дв. 671625 1990 г. 3 кат. 77002 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	45 000 000	4 500 000
350	Полуприцеп ЧМЗАП-998580 ш. М0000481 1986 г. 4 кат. 100 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	28 000 000	2 800 000
351	Полуприцеп ЧМЗАП-998580 ш. М0005669 1991 г. 4 кат. 100 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	37 000 000	3 700 000
352	Полуприцеп ЧМЗАП-998580 ш. М0006011 1991 г. 4 кат. 100 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	37 000 000	3 700 000
353	Полуприцеп ЧМЗАП-998580 ш. М0005637 1991 г. 4 кат. 100 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	37 000 000	3 700 000
354	Полуприцеп ЧМЗАП-998580 ш. М0005670 1991 г. 4 кат. 100 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	37 000 000	3 700 000
355	Полуприцеп ЧМЗАП-998580 ш. М0000484 1986 г. 4 кат. 100 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	28 000 000	2 800 000

Условия и порядок проведения аукциона опубликованы в газете «Звезда» № 195 от 14 октября 2014 года. Справки по тел.: (017) 398 07 81, факс (017) 398 07 81. Наш адрес в интернете: www.bsk.by, mail@bsk.by. УНП 101093370

ПАВЕДАМЛЕННЕ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУ

Юрый ЯКАВЕНКА, мастак-графік:

Гасцёўна «Звядзі»

Друкецца ў «Роднай прыродзе»

«МАЛЮЕШ НЕЙКІ ЖАНОЧЫ ВОБРАЗ — АТРЫМЛІВАЕЦА ПАДАБЕНСТВА З ЖОНКАЙ»

Кнігі «Песня песень цара Саламона» з серыі «Art book» на англійскай і італьянскай мовах з ілюстрацыямі гродзенскага графіка Юрыя Якавенкі былі нядаўна прэзентаваны ў выставачнай зале горада над Нёманам. А неўзабаве — з 30 кастрычніка — гэтыя і іншыя работы мастака будуць прадастаўлены ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі. Кнігі «па матывах» Саламона (тыражом 130 экзэмпляраў кожная) выдадзены ў Італіі. Як і калісьці, усё рабілася ўручную, на спецыяльнай паперы і ў дарэгістым скурным пераліце. Пасля «Песні пра зубра» Міколы Гусоўскага гэта ўжо другі падобны праект з удзелам Юрыя Якавенкі. Зрэшты, наша размова атрымалася не толькі пра мастацтва, але і пра... футбол.

Фота Яўгенія Вайнішэвіча

З ПАВАГАЙ ДА ГІСТОРЫІ

— Як з'явілася ідэя праілюстраваць кнігу «Песня песень цара Саламона»?

— Задума гэтага праекта ў нечым падобная на папярэдні — «Песню пра зубра». Тады мной рухала жаданне аднавіць гістарычную справядлівасць, бо Гусоўскі пісаў пэўна па замове Папы Рымскага Льва X, але той памёр, і ў Італіі яна так і не была выдадзена. Нам з італьянскім друкараром Джуліяна Якамуці захацелася зрабіць гэта ў наш час. І было вельмі сімвалічна, што гэтая кніга ўсё ж трапіла ў Ватыкан: тагачасны міністр замежных спраў нашай краіны Сяргей Мартынаў уручыў яе Папе Рымскаму Бенедыкту XVI ў якасці падарунка ад Беларусі.

Што ж тычыцца «Песні песень цара Саламона», дык тут таксама ёсць пэўны беларускі «след». Яе, як вядома, выдаваў нявялікай кніжкай Франціск Скарына. І мне захацелася не тое каб яе перавыдаць, а зрабіць гэта ў сучасным выкананні — у выглядзе своеасаблівага папуры з тэкстамі і ілюстрацыямі. Там было што набліжаецца 500-гадоваму юбілею першага выдання скарынаўскай Бібліі. Гэтую ідэю, шукаючы спонсарскай падтрымкі, прапанаваў аднаму з беларускіх банкаў, але яна, мабыць, «не зачаліла». Думаў яно, што нічога не атрымаецца. Але раптам італьянцы, у партнёрстве з якімі рабілася «Песня пра зубра», прапанавалі паўдзельнічаць у праекце «Песні песень цара Саламона» ў такім жа выглядзе, свецім варыянце.

Ёсць эратычнае, сексуальнае і нават парнаграфічнае. І многія калекцыянеры гэта купляюць. Але для мяне важна было захаваць свой творчы твар, стыль — і калі нешта спрабаваць, то аспярожна.

— Якім чынам вырашылі падступіцца да гэтага легендарнага твора, бо існуе шмат розных яго тлумачэнняў?

— Гэтая паэма можа здавацца лёгкай, празрыстай і не надта шматзначнай. Але, тым не менш, сапраўды ёсць шмат не толькі чыста свеціх, але і рэлігійнай тлумачэнняў — розных у каталікоў, праваслаўных, пратэстантаў, іўдзеяў. Таму паўстала складанае пытанне: які тэкст браць за аснову? Вырашылі зрабіць дзве кнігі: адну — на італьянскай мове, другую — на англійскай. Італьянская версія, паколькі кнігу часткова павінны былі спансараваць з Ватыкана, павінна была быць больш, так бы мовіць, стрыманай, з мінімумам зротыкі. А англійская — больш эратычна.

ЖАНОЧЫЯ ВОБРАЗЫ: АСПЯРОЖНА, БЕЗ ПОШЛАСЦІ

— Паўна, калекцыянеры нарэшце дачакаліся: у творчасці Юрыя Якавенкі з'явіліся такія эратычныя

вобразы жанчын... Дарэчы, а чаму іх было няшмат раней?

— Мужчынскія вобразы ўсё ж больш брутальныя. Калі браць твар, рукі, цела — там у іх заўсёды ёсць за што «зацапіцца» (косці, мышцы, нейкія звязкі) і выразна гэта зрабіць. А жанчына больш, так бы мовіць, «абцякальная», кругленькая, і таму перадаць гэты вобраз вельмі складана. Так, ёсць шмат мастакоў, якія гэтым займаюцца. Ёсць эратычнае, сексуальнае і нават парнаграфічнае. І многія калекцыянеры гэта купляюць. Але для мяне важна было захаваць свой творчы твар, стыль — і калі нешта спрабаваць, то аспярожна, без пошласці. Спрадзяюся, што так і атрымаецца ў «Песні песень цара Саламона».

— Можна, жанчыны вобразы для гэтай кнігі рабіліся з нейкай натурой?

— Не, яны зборныя. Але, як і нязнаёмыя. Быццам у эскізных варыянтах малюеш нейкі зборны жанчыны вобраз, а на «выхадзе» глядзіш — падабенства з жонкай. Неяк аўтаматычна так атрымліваецца.

Дарэчы, да глыбіні жаночага вобраза дакрануўся і тады, калі разам з гэтай кнігай выконвалася і іншая работа, «ЕВАНГЕЛЛЕ», — у партнёрстве з грэчаскім бізнесменам, мецэнатам, паэтам Хрыстам Янакісам. У яго была паэма, прысвечаная цяжка хворай жонцы Еве — пра тое, як гэтая жанчына пакутуе, змагаецца за жыццё, як ён ёе абажае. З гэтым грэчаскім менталітэтам, калі жанчына ўвасабляецца ў багіню. Трэба было гэты боль, пакуты паказаць максімальна аскрава, не апошліць, пераўтварыць у нейкі вяртыцвяты сімвал. Перада мой адразу ставілася жорсткае задача: работа павінна быць як ваіна паміж жыццём і смерцю. Хрыстам Янакіс застаўся задаволены гравюрамі, аднак праз нейкі час паведаміў мне, што адмовіўся ад публікацыі гэтай паэмы, бо не ў стане вынесці пакуты — свае і жонкі — на шырокую публіку. Таму ён напісаў асобныя вершы для «ЕВАНГЕЛЛЯ»: 6 ілюстрацый і 6 вершаў на грэчаскай, англійскай, рускай, італьянскай і кітайскай мовах. Маркую, што пасля выставы ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі і навагодніх свят гэтая работа будзе прадастаўлена ў храме пры Гродзенскай абласной клінічнай бальніцы.

Дарэчы, цяпер такія тэндэнцыі, па вяртэнні графічнага, а графіка — больш жываліснай. Ідзе пераліцае жанраў мастацтва, на што ўплываюць, канешне, заплыты калекцыянераў.

— Гэта азначае, што няма і выхадных без працы?

— Магчыма, я і сапраўды заўзят працаголік. Але галоўнае ў тым, што люблю сваю работу і таму працую нават па выхадных. Балазе, дзеці ўжо вырастаюць і патрабуюць менш увагі.

— У іх якія захапленні?

— У дачкі — музыка, яна студэнтка. А сын вучыцца ў школе і захапляецца футбалам. Займаецца, дарэчы, у той жа спартыўнай школе пры гродзенскім футбольным клубе, што калісьці і я. Езджу як бальшычак на ўсё яго турніры — падтрымліваю, крычу...

ПАТРЭБНЫ НЕ ТОЛЬКІ ЁЖАГАРОДЫ, АЛЕ І КРЫТЫКІ

— А таленты ў мастацтве? Як чалавеку, чые работы выстаўляюцца і захоўваюцца ў многіх галерэях і музеях свету, прыватных калекцыях і які яшчэ ў даволі маладым узросце ўшанаваны званнем ганаровага

Гэтыя людзі больш за ўсё ацэняюцца апынцця ў сітуацыі, да якой яны не былі падрыхтаванымі. Яны могуць аказацца ў цяжкім становішчы, калі пачнуць убываць свае стандарты, у чужым агародзе, або наўзвясць уласныя ўстаноўкі малазнаёмым людзям. Большасць з іх не робяць размежаванні паміж кар'ерай і асабістым жыццём. Таму ім надзвычай патрабуецца разуменне з боку блізкіх людзей. Залішня строгасць і павуцальнасць не спрыяюць наладжванню кантакту з падрастанымі дзецьмі. У большасці сваёй яны ўмеюць абыходзіцца з грашыма і маюць намер стварыць для сабе надзейную фінансавую базу. Ім трэба выходзіць у сабе больш далікатныя рысы характару і прымаць рэчы без залішняга аналізу.

грамадзяніна Гродна, не «забранавець», застацца самакрытычным, патрабавальным да сваёй творчасці? — Па вяртэнні рахунку, за сваю творчую дзейнасць я яшчэ ні разу не сустрэў такога чалавека, які мог бы ўзяць і раскласці маю творчасць «на паліцах». Не проста: «Ах, які ты добры, таленавіты». А скажаць: «Глядзі, Якавенка, тут, здаецца, ты памыляешся». І «прывітань» мяне так, каб цяжка было запярэчыць.

Мне б, канешне, хацелася сустрэць такіх крытыкаў. Хаця і без гэтага павінен займацца сам сабой, бо цудоўна ведаеш і свае моцныя бакі, і слабасці. Мне вельмі падабаецца прычыт, па якім жыві Мікеланджэла. Ён лічыў, што чарнавы матэрыял мастака, яго «пот і кроў» не павінны быць на публіцы, а толькі канчатковы варыянт, гатовае. Таму стараўся аналізаваць свае хібы і ніколі не выпускаў слабыя работы за дзверы майстэрні, а толькі лепшыя. Адрозна альбо з цягам часу забракоўваю работы, якія лічў дурнымі.

— Дарэчы, наком майстэрні... Умовы для работы, відаць, далёка не лепшыя. Ці, можа, тут ёсць нейкая творчая аўра? (Юрыя Якавенка і яго калегі працуюць у памішаных дзвюх водапаборных вежах лабудовы канца XIX — пачатку XX ст. Яны вядомыя ў Гродне па мянушцы «Кася» і «Бася».)

— Працую тут ужо 21 год, і нейкая аўра, пэўна, сапраўды ёсць. Гэтыя вежы ўжо быццам урабелі ў нас, а мы — у іх, нешта ад сябе перадалі гэтаму камяню, дахам і сценам. З іншага боку, летам тут цудоўна, а зімой даволі цяжка: холад, цемра, бывае наўладкаванасць... А мы ж не маладзеем, і такія ўмовы пачынаюць наступова адбівацца на здароўе. Ва ўлады была ідэя перасяліць нас адсюль, стварыць больш камфортныя ўмовы для работы. Мы ўжо нават глядзелі праект, як меркавалася, не проста творчага, але і турыстычнага цэнтру, каб людзі выстаўдзілі і бачылі мастакоў, скульптараў за працай. Было расплавана, дзе ў каго будзе майстэрні, якога метражу. На гэтым рэалізацыя ідзі пакуль спынілася.

— Які наступны праект у творчым «партфелі»?

— Цяпер у партнёрстве з вышэйзгаданым Хрыстам Янакісам робім праект па матывах грэчаскай міфалогіі, у асноўным звязаны з бітвамі. Даве вяртыцца работы ўжо друкуюцца ў Італіі, працую над трэцімі...

Барыс ПРАКОПЧЫК

КАЛЮЧЫЯ СЯБРЫ

ЦІ ПРАЎДА, ШТО КАКТУСЫ ЛЮБЯЦЬ СКАНДАЛЫ І НЕ ВЫНОСЯЦЬ МУЖЧЫН?

Жыхары пустынь здаўна выклікалі вялікі інтарс у людзей. З гэтымі калючымі насельнікамі падаконнікаў звязана нямаля цікавых павер'яў. Напрыклад, лічыцца, што кактусы не ўжываюцца з мужчынамі і вельмі мяккімі па характары жанчынамі. Ёсць прыкмета, што гэтыя калючыя расліны добра растуць там, дзе шмат адмоўнай энергіі. А ці долі вы забавоны, што кактусы, пасаджаныя з двух бакоў ад уваходных дзвярэй, абаронаць дом ад зла? Пра тое, што насамрэч прыносяць у дом гэцы з пустынь і якіх правільна вырошчваць, расказвае загадчыца лабараторыі аранжарэйных раслін Цэнтральнага батанічнага сада НАН Беларусі Нэллі ГЕТКА.

СІМПАТЫІ І АНТЫПАТЫІ

Кажуць, што кактусы добра растуць там, дзе шмат адмоўнай энергіі. Паводле павер'яў, калі ў доме або на працы вельмі часта здараюцца скандалы, то ўся адмоўная энергія, нібы губкай, усмоктваецца гэтымі калючымі стварэннямі прыроды. Заўважана, што ў такіх месцах яны і растуць хутчэй, і сядзяць у кветкавых вазах вялікія, прыгожыя і тоўстыя. Праўда гэта ці не?

Хоць і лічыцца, што кактусы прывычныя да спёкі, на зіму ў аранжарэй Цэнтральнага батанічнага сада стараюцца знізіць тэмпературу, каб забяспечыць суккулентам паўнаватрасны перыяд спакою. Многія з прадстаўленых тут відаў можна вырошчваць дома. Праўда, наўрад ці вы ўбачыце ў звычайнай кватэры трохметровыя зараскі мясцістых прадстаўнікоў заакаянскай флоры. Большасць кактусуў у калекцыі экспазіцыйнай аранжарэй — ураджэнцы амерыканскага кантынента, а таксама вострава Мадагаскар. Часта гэта сапраўдныя непапрабавальныя «дзедзі гор», звыклія да перападаў тэмпературы. У аддзеле суккулентаў можна вылучыць асабліва цікавыя дванаціці відаў кактусуў, дзесяці відаў агавы і каля дваціці прадстаўнікоў сямейства малачаеўвых.

— Як вы лічыце, ці з'яўляецца слушнаю такая прыкмета: «Кактус у дом — мужа вон?»

— Несумяшчальнасць некаторых відаў пакаёвых раслін і канкрэтнага чалавека сустракаецца не толькі ў кактусуў, — адказвае Нэллі Уладзіміраўна. — Бо расліны ўспрымаюць нашы эмоцыі і заўсёды адгукаюцца на станочны пасыл. З іншага боку, я актыўна кантактую з

аматарамі кактусуў, прычым не толькі з Беларусі, але і з жыхарамі Масквы, Санкт-Пецярбурга і іншых гарадоў. Самае цікавае, што найбольш знакамітыя калекцыянеры кактусуў — у асноўным мужчыны. Жанчыны ў супольнасці аматараў суккулентаў значна менш. Таму прыкмета зусім не адпавядае рэчаіснасці.

КВЕТКА КАХАННЯ

Аматару кактусуў не заўсёды чакае жаданае цвіценне гэтых капрызных раслін. Што рабіць? Спецыяліст раіць крыху падкарміць суккуленты ў пачатку вясны. Аднак запамінае: у кактусуў запаволены абмен рэчываў, таму яны могуць засвоіць толькі невялікую колькасць угнаенняў. Бывае, новыя жыхары кватэры некалькі гадоў не цвітуць, бо марудна прыстасоўваюцца да іншых умоў. Трэба толькі пачакаць. Як правіла, цвітуць калючыя «дзедзі», як ласкава называе іх загадчыца лабараторыі, з канца красавіка па май. Калі вас цікаваць незвычайныя і яркія кветкі, лепш выбраць кактусы-астрафітумы. Яны лёгка перааптыюцца паміж сабой і ўтвараюць незвычайна прыгожыя гібріды. А вось агавы цвіце ўсяго адзін раз у жыцці, раз у сорак гадоў, і пасля гэтага адірае.

Дык усё ж, ці ўратауюць нас кактусы па баках дзвярэй ад суроку? На жаль, наўрад ці гэтыя насельнікі субтропікаў перажывуць беларускую зіму, калі вы пасадзіце іх у адкрыты грунт.

ПРАГА ЖЫЦЦЯ

На што вярта звярнуць увагу, калі вы ўпершыню купілі кактус? Па-першае, няпраўда тое, што гэтыя насельнікі задушлівага мясцовасці можна не паліваць. Гэта дзейнічае толькі ў выпадку, калі вам уадаецца зімой падтрымліваць у памяшканні з суккулентамі тэмпературу на ўзроўні 12 градусаў цяпла. Летам пажадана паліваць кактусы два разы на тыдзень. Пры гэтым вадкасць не павінна трапляць на саму расліну. Зімой дастаткова аднаго паліва.

Кактусы лёгка заражаюцца шчытоўкамі і іншымі шкоднікамі, таму лепш не ставіць іх побач з іншымі раслінамі. Калючыя прыгажуні аддаюць перавагу кампаніі сваіх суродзічаў.

Марына УСАЧОВА.

Чытайце таксама ў кастрычніцкім нумары «Роднай прыроды»:

- **Знаёмыя незнаёмыя жувальні**
- **Чаму выява бобра была на гербах**
- **Каціны радавод — справа няпростая**

Жывіце ў гармоніі з роднай прыродай! Падпісацца на наш часопіс можна кожны месяц.

Даты	Падзеі	Людзі
1884 год — нарадзіўся Паўлавіч Ждановіч, беларускі акцёр, рэжысёр, тэатральны дзеяч. Адын з заснавальнікаў беларускага професійнага тэатра. У 1902 годзе скончыў драматычную школу ў Варшаве. У 1907–1913 г. арганізуюў драматычныя гурткі ў Мінску, Вілні, Слуцку. У 1917–1920 г. — адын з арганізатараў, кіраўнік і рэжысёр Першага таварыства беларускай драмы і камедыі. Арганізатар і першы мастацкі кіраўнік БДТ, вядучы акцёр трупы. У 1928–1929 м быў рэжысёрам Беларускага рабочага тэатра ў Мінску. Сярод пастановак: «Паўлінка», «Раскіданае гняздо» Я. Купалы, «Бязвінная кроў», «Пісарыя імяніны» У. Галубка, «У зімовы вечар», «Хам» Э. Ажэшкі і іншыя. Стварыў яркія камедыі і драматычныя вобразы: Быкоўскі, Сымон («Паўлінка», «Раскіданае гняздо»), Серакоўскі, Дзюлеран («Кастусь Каліноўскі») і іншыя. Ф. Ждановіч быў арыштаваны органамі ДПУ БССР 19 ліпеня 1930 года па справе «Саюза вызвалення Беларусі». 10 красавіка 1931 года быў асуджаны калегіяй АДПУ як «член контррэвалюцыйнай арганізацыі» на 5 гадоў (адбываў тэрмін у Беламорска-Балтыйскім лагеры). Дакладных звестак аб смерці Ждановіча няма. Паводле некаторых звестак, ён быў расстраляны НКВС у 1937 м ці 1938 годзе. Раэабітаны ў 1958 годзе. Быў жанаты, меў дваіх дзяцей. Яго дачка — Ірына Ждановіч — стала актрысай, атрымала званне народнай артысткі Беларусі.	1914 год — 100 гадоў таму з'явіўся першы каларожны фотаздымак. Часам адна фатаграфія можа расказаць больш, чым тысяча слоў. І асабліва тады, калі яна — каларовая. Аўтарам першай каларовай фатаграфіі лічыцца англійскае фізіка Джэймса Максвела. У 1861 годзе яму удалося зафіксаваць на фотастужку колер адзення. Але тэхналогія выраба такога фота была даволі складанай. Толькі праз паўстагоддзя фірма «Кодак» прапанавала рынку больш-менш даступныя ўзоры каларовай фатаграфіі. Але каларовая фотастужка яшчэ доўга не магла канкураваць з чорна-белай. Нават у высокаразвітых краінах бліжэй да сярэдзіны мінулага стагоддзя каларовыя фота лічыліся нанівкай. Толькі пасля Другой сусветнай вайны чорна-белы фоталетапіс свету паступова зайграў рознымі фарбамі.	1939 год — 75 гадоў таму нарадзіўся Уладзімір Іванавіч Кірылаў, беларускі вучоны ў галіне тэлекамунікацыі, доктар тэхнічных навук (1993), прафесар (1994). У 1963 годзе скончыў Ленінградскі электратэхнічны інстытут. З 1966 г. — у Беларускай універсітэце інфарматыкі і радыёэлектронікі. Аўтар навуковых прац па павышэнні эфектыўнасці шматканальных сістэм тэлекамунікацыі. Распрацаваў новыя метады параметрычнай аптымізацыі, дыягнастыкі, кантролю, вымярэння асноўных параметраў якасці тэлекамунікацыйных сістэм.

Было сказана

Рыгор БАРАДУЛІН, народны паэт Беларусі:
«Рака жыцця не прывыкла паказваць броды. Яна несунуная ў паваротах сваіх. І помыслы ў сэрцы людскім — глыбокія воды, Ды чалавек разумны вычэрпае іх».

СЁННЯ

Месяц
Першая квадра 31 кастрычніка. Месяц у сур'і Казярога.

Імяніны
Пр. Аляксандра, Дзмітрыя, Івана, Леаніда, Міхаіла, Пятра, Сямёна, Сяргея, Уладзіміра, К. Антона, Тадэвуша, Шымана.

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	8.02	17.44	9.42
Віцебск	7.55	17.31	9.36
Магілёў	7.52	17.34	9.42
Гомель	7.45	17.35	9.50
Гродна	8.16	18.00	9.44
Брэст	8.13	18.04	9.51

Фота: Навіна БУЖ

ЗАЎТРА

Геамагнітныя ўзрушэнні

ГРОДНА	ВІЦЕБСК	МАГІЛЕЎ	БРЭСТ	ГОМЕЛЬ
755мм рт.сл.	756мм рт.сл.	753мм рт.сл.	754мм рт.сл.	758мм рт.сл.
0...+2°C	-2...0°C	-4...-2°C	-1...+1°C	-5...-3°C
+7...+9°C	+6...+8°C	+5...+7°C	+7...+9°C	+6...+8°C

Абазначэнні:
 ■ няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
 ■ невялікія геамагнітныя узрушэнні
 ■ слабая геамагнітная бура

...у суседзях

ВАРШАВА	КІЕЎ	РЫГА
+6...+8°C	+5...+7°C	+7...+9°C
+7...+9°C	+7...+9°C	+8...+10°C

сінтэза

УСМІХНЕМСЯ

— Ух, і пасядзелі ўчора!
— Та-ак, пасядзелі... Дарэчы, зайдзі сёння, вярні кошку і забяры шапку.

80% хлопцаў, глядзячы ў лустэрка, думаюць: «Добра, заўтра пагалося».

Функцыі фена ў разуменні жанчыны:
 1. Сушыць валасы.
 2. Здымаць пыл.
 3. Спяваць у яго.
 Функцыі фена ў разуменні мужчыны:
 1. Сушыць шкарпэткі.
 2. Палохаць ката.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ БЕЛАРУСІ

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛІГІЯ: Н. ДРЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А.КЛЯШЧУК, А.ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦІМОШЫК

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а

Тэлефоны: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, аддзячэння за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовыя самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнцтваў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; e-mail: info@zviazda.minsk.by, e-mail: reklama@zviazda.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

(для заарота): zvarot@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адлюстравана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.259. Індэкс 63850. Зак. № 4356.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30
 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 27 кастрычніка 2014 года.